Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

ВІЦЕБСКІ ПРАЛЕТАРЫ

Штодзённая газэта Гаркому КП(б)Б, Гарсавету і Гарпрафбюро.

Кошт нумару ў горадзе і акрузе 5 кап.

Рэдакцыя Савецкая, 38. Тэлеф. аддзелы 72, Рэдактара 2-88, [illegible]

Падпісная цана ў месяц 90 кап. Плата за абвесткі: [illegible]

Год выданьня 13-ты.

№ 230 | Субота, 4 кастрычніка 1930 г. | № 230

Мабілізацыя камсамольцаў на Данбас

МЕНСК, 2. КСМ Беларусі мабілізуе 2 тысячы камсамольцаў на ліквідацыю прарыва ў Данбасе. 1000 камсамольцаў з розных гарадоў Беларусі ўжо выехалі ў Данбас.

На штурм падступаў да 3-га году пяцігодкі

Галоўны ўдар па запазычанасьці другога году.—За новыя ўзоры актыўнасьці і працоўнага ўздыму ў барацьбе за прамфінплян, за пяцігодку ў чатыры гады.—Жорсткі агонь па лятунах—дэзарганізатарах вытворчасьці

Ударніцтва—найбольш выдатная праява ўдзелу мас у сацыялістычным будаўніцтве

Рост сацыялістычнага спаборніцтва і ўдарніцтва сярод рабочае клясы і калгасаў зьяўляецца лепшым паказальнікам таго, па якому шляху ідзе разьвіцьцё грамадзкіх адносін у краіне саветаў. Факты будаўніцтва, а перш за ўсё гіганцкія факты разгортваючагася гаспадарчага будаўніцтва, мы усе наглядаем штодзень і пры тым на кожным кроку. Адным з найбольш яркіх паказальнікаў таго, што гэта—сацыялістычнае будаўніцтва, што ў гэтым знаходзіць свой выраз рост сацыялізму і зьяўляюцца разгортваючыяся ўдарніцтва і спаборніцтва ва ўсіх іх рознастайных формах (ударныя брыгады, скразныя брыгады, грамадзкі буксір) і асабліва ў іх вышэйшай форме — сустрэчнага прамфінпляну.

Посьпехі ўдарніцкага руху, захопліваючага зараз ужо многія тысячы і тысячы рабочых, выражаюць сабой шпаркі рост нашага сацыялістычнага актыву і рашаючыя зрухі ў разьвіцьці клясавай сьвядомасьці сярод пралетарыяту. Ударніцтва — адна з найбольш выдатных праяў растучага ўдзелу мас у справе будаўніцтва сацыялізму. Ударнік—перадавік на сацыялістычнай будоўлі. За ім, за ўдарнікам, за перадавіком ідуць мільённыя калёны рабочых, усё больш сьвядома і усё больш актыўна ўдзельнічаючых у вялікай сацыялістычнай будоўлі.

А рост актыўнага ўдзелу мільённых пралетарскіх мас у нашай будоўлі ўрэшце і ёсьць рост сацыялізму. Сваё месца на перадавым пасту ударнік заваяваў дзякуючы сваёй клясавай чуласьці і пралетарскай актыўнасьці. Гэтае месца да многага абавязвае. Яно абавязвае да ўдарнай работы над сабою, да ўзьняцьця свайго культурнага узроўню і ў асаблівасьці палітычнага узроўню, і ўдарніку нельга стаць сапраўды перадавым і сапраўды сьвядомым пралетарыем бяз сталай і настойлівай работы над сабою і раней за ўсё над сваім палітычным разьвіцьцём.

Сапраўдны ўдарнік па меры свайго разьвіцьця няўхільна робіцца актывістым у бальшавіцкім сэнсе слова, г. зн. сапраўдным камуністым. Вось значэньне высокага званьня ўдарніка. Адсюль вынікае, што ня кожны, што назваўся «ударнікам», сапраўды зьяўляецца ўдарнікам.

Ударнік на гадзіну—ня ўдарнік. Завод, на якім сёньня ўдарнікамі зьяўляюцца адны рабочыя, а заўтра—другія, не завод сапраўднага ўдарніцтва. Толькі тады, калі ўдарніцтва знаходзіць свой выраз у прочным росьце завадзкога актыву, у пашырэньні складу і ў падняцьці клясавай пралетарскай сьвядомасьці завадзкага авангарду, толькі тады ў наяўнасьці сапраўднае ўдарніцтва.

З другога боку, роля ўдарніка, як перадавіка ў вытворчасьці, настолькі значная, што часам беспартыйны ўдарнік ідзе ў заводзе, на фабрыцы і ў шахце наперадзе камуністага. Так, ня кожны камуністы ўмее на справе заняць месца перадавіка на вытворчасьці. На жаль, нярэдка яшчэ прыходзіцца сустракацца з ганебным зьявішчам, калі камуністы застаецца з боку ад спаборніцтва і ўдарніцтва. Тым самым ён выключае сябе з вытворчага авангарду, з ліку перадавікоў на вытворчасьці.

Партыя, і ў прыватнасьці XVI зьезд, заклікала свае арганізацыі рашуча пакончыць з гэтым ганебным фактам. І зразумела, бальшавіцкія арганізацыі не дапусьцяць больш зацяжкі ў разьвязваньні гэтай неадкладнай задачы. Яны зробяць удзел камуністых у спаборніцтве паўсюдным і сапраўдным, вядучы пры гэтым няўхільную барацьбу з фармальным спаборніцтвам, з лжэўдарніцтвам, вядучы бальшавіцкую барацьбу з усемі і ўсякімі відамі падмены ўдарніцтва самарэклямнай шуміхай і арганізацыйнай вазьнёй.

Каштоўны толькі сапраўдныя ўдарнікі, толькі сапраўдныя перадавікі на вытворчасьці, толькі яны, толькі такія ўдарнікі складаюць цяпер наш сапраўдны і пры тым лепшы актыў завода, фабрыкі і шахты. Нам патрэбна як мага больш такіх вытворцаў-актывістых.

Барацьба з прарывамі ў прамысловасьці, напрыклад, у Данбасе, адразу стане на цьвёрдую падставу, калі там вытворчы актыў ударнікаў будзе па-бальшавіцку расьці ня толькі колькасна, але і пачне расьці ў сваёй цьвёрдай дысцыплінаванасьці, у сваёй пралетарскай актыўнасьці і ва ўсім практычным будаўніцтве сацыялізму. Бяз росту актыву прадпрыёмстваў і перш за ўсё без далейшага, яшчэ больш моцнага разгортваньня сацспаборніцтва і ўдарніцтва, нельга рашыць паўстаўшых перад намі і ўсё растучых задач сацыялізму. Ударнік ужо зрабіў вялікую справу для сацыялізму. Ударнік, як перадавік у сацыялістычным спаборніцтве мільёнаў мас, умацоўвае бадзёрасьць і замацоўвае веру ў справу барацьбы за сацыялізм. Ударнік яшчэ скажа сваё рашаючае слова за перамогу камунізму.

В. Молатаў.

Усесаюзны конкурс на лепшае прадпрыемства

Пастанова прэзыдыуму УсеЦСПС

1. Ухваліць прапанову рэдакцыі „Праўды“ аб арганізацыі ўсесаюзнага конкурсу на лепшае прадпрыемства ў адпаведнасьці з рашэньнем УсеЦСПС і ВСНГ СССР аб прэміраваньні перадавых прадпрыемстваў за перавыкананьне прамфінпляну.

2. Арганізоўваемы конкурс на лепшае прадпрыемства павінен садзейнічаць далейшай мабілізацыі рабочых мас, саюзных і гаспадарчых арганізацый, на рэалізацыю адозвы ЦК УсеКП(б), на поўнае выкананьне квартальнага прамфінпляну і пасьпяховую падрыхтоўку 3-га году пяцігодкі, на аснове сустрэчнага прамфінпляну. У ходзе ўсесаюзнага конкурса неабходна выявіць і зрабіць маёмасьцю кожнага прадпрыемства ўвесь станоўчы вопыт барацьбы за прамфінплян.

3. Абавязаць прафарганізацыі зьнізу да верху забясьпечыць шырокі ўдзел рабочых, ІТР, вытворчых нарад і фабрычна-завадзкога друку ў правядзеньні конкурсу, арганізуючы на мясцох спаборніцтва паміж брыгадамі, цэхамі і прадпрыемствамі з тым, каб на падставе ўсесаюзнага конкурсу арганізаваць новы ўздым сацыялістычнага спаборніцтва мас ва ўсіх галінах будаўніцтва.

4. Конкурс на лепшае прадпрыемства пашырыць на абагулены сэктар сельскай гаспадаркі, на транспарт і прадпрыемствы Наркамгандлю, для чаго прапанаваць адпаведным ЦК саюзаў дагаварыцца з гаспадарчымі органамі аб стварэньні спэцыяльных фондаў прэміраваньня ў адпаведнасьці з рашэньнем УсеЦСПС.

На фабрыцы „Прафінтэрн“ № 2 сарваўся дзень ударніка

Прамфінплян на фабрыцы «Прафінтэрн» № 2 выкананы, але нягледзячы на гэта, ёсьць шмат недахопаў, якія перашкаджаюць нармальнай працы фабрыкі.

22-га верасьня дырэкцыя Віцшвэю дала распараджэньне загадчыку фабрыкай перавесьці апошнюю на бесьперапынку і выпрацоўку суконных брук. 29-га верасьня атрымалася [illegible] распараджэньне дырэкцыі, на якому фабрыка павінна выпрацоўваць [illegible] брукі, што патрабуе карэннай перабудовы працы цэхаў. Зараз ужо фабрыка пачала працаваць бесьперапынна, але гэтае [illegible] недастаткова распрацавалася, бо на [illegible] яго сярод рабочай масы і наогул яно тэхнічна не аформлена. Не складзены плян растаноўкі машын, наогул [illegible] недахоп машын і механікаў, рабочым не разданы шахматкі.

Дзень ударніка на фабрыцы сарваўся. Канфэрэнцыю ўдарнікаў намецілі правесьці 5-га кастрычніка, але [illegible] перанесьлі і правялі на 1-е кастрычніка. З 120 рабочых, працуючых на 1-й зьмене, зьявілася толькі 20 чалавек. Наогул канфэрэнцыя не была падрыхтавана.

Прэміі ўдарнікам не былі [illegible]. Была выбрана камісія, [illegible] рабочыя, якія знаходзіліся на чорнай дошцы і мелі прагулы, спазьняліся на працу, як напрыклад Лукін Іванаў.

Цікава адзначыць, што пытаньне аб прэміях не разглядалі ні на бюро партыйнай ячэйкі, ні на пасяджэньні фабкому. Ад 11-й гадзіне дню бюро камсамольскай ячэйкі разгледзела сьпісак [illegible] і намеціла таварышоў для прэміраваньня, а 12 гадзіне былі іх [illegible].

Цэх інструктара Вышынскага, які адстае і не выконвае сваю праграму, зусім выпаў з поля зроку камісіі. Відавочна, камісія рашыла, што калі цэх ня выконвае праграму, значыцца там няма добрых ударнікаў. Механікаў таксама не прэміравалі, між тым як там маюцца таварышы, працуючыя сумленна.

Інжэнэрна-тэхнічны пэрсанал не [illegible]. Старшыня ф-му т. Расін К. тлумачыць гэта тым, што «ня было часу гэтым займацца».

Зрыў правядзеньня дню ударніка на 2-й фабрыцы «Прафінтэрн» павінен паслужыць урокам для астатніх прадпрыемстваў гораду.

—н.

Да суровай адказнасьці за зрыў бесьперапынкі

22-га верасьня адміністрацыя Віцшвэю пастанавіла перавесьці фабрыку № 2 з 1-га кастрычніка на бесьперапынку. Рабочая сіла для гэтага была ўзята з прафшколы швейнікаў «ОЗЕТ» у колькасьці 75 чал.

Была выдзелена Віцшвэем камісія з [illegible] фабрыкі № 1 на чале з загадчыкам фабрыкі № 2 тав. Каганам Н для [illegible] падрыхтоўкі для пераходу. Нягледзячы на [illegible], камісія фактычна не скончыла сваёй працы і пры пачатку бесьперапынкі [illegible] патрэбным [illegible] на фабрыку.

За гэтыя 10 дзён пытаньне аб пераводзе фабрыкі на бесьперапынку ні разу не было абгаварана на партыйнай ячэйцы, фабкоме і на рабочых сходах, а таксама і сярод адміністрацыйна-тэхнічнага пэрсаналу. Т. Каган абмежаваўся толькі павярхоўнай інфармацыяй, а 30-га верасьня ён аб'явіў аб пераходзе на бесьперапынку інструктарскаму пэрсаналу.

У выніку такога [illegible] і бюракратычнага пераходу бесьперапынка правалена.

[illegible]

Загадчык фабрыкі т. Каган Н., пасьля першай зьмены са спакойным сумленьнем пашоў з фабрыкі да дому, пакінуўшы інструктару, [illegible]

У выніку такой безгаспадарчасьці цэх выпусьціў на першую зьмену замест 700 пар брук усяго 4—5 пар.

[illegible] т. Кагана Н. За зрыў ударных заданьняў мы патрабуем прыцягнуць яго да суровай адказнасьці.

[illegible]

Члены рабочай рэдкалегіі «Віцебскі Пралетары».

Шлеймовіч М. і Левін М.

Сацыялістычная перабудова вёскі і прафсаюзы

16 партыйны зьезд у рэзалюцыі па дакладу т. Шверніка аб задачах прафсаюзаў у рэканструкцыйны перыяд паказаў, што [illegible] кіраўніцтва [illegible] сацыялістычнае перабудовы сельскай гаспадаркі».

Асудзіўшы з усёй бальшавіцкай непрымірымасьцю апартуністычную, антыпартыйную ўстаноўку, зьезд у той-жа рэзалюцыі з усёй рашучасьцю паставіў перад прафсаюзамі задачу мабілізацыі рабочых мас і перш за ўсё рабочых, зьвязаных з вёскай, для практычнай дапамогі ў справе правядзеньня калектывізацыі сельскай гаспадаркі».

Што азначае гэтае рашэньне партзьезду?

Яно азначае, што рэканструкцыйны перыяд патрабуе ад прафарганізацый шырокага ўдзелу, пры чым удзелу непасрэднага, у перарабудове [illegible] на сацыялістычных [illegible] барацьбы з кулакам, [illegible]

Якімі [illegible] прафарганізацыі [illegible] паказаных зьездам?

Вопыт з 25-тысячнікамі паказаў, што такая форма ўплыву рабочае клясы на бядняцка-серадняцкія колы сялянства зьяўляецца лепшай формай, [illegible] прафсаюзам [illegible] з 25-тысячнікамі **пачаць большую работу па падрыхтоўцы новых тысяч рабочых для пасылкі на калгасную і саўгасную работу.**

Другая, ні меней важная задача, што стаіць перад прафсаюзамі, заключаецца ў тым, каб [illegible] **мы працы—сацыялістычнае спа**[illegible]

[illegible]

З-за нядбайнасьці цюцюнсындыкату застанавілася цюцюнавая фабрыка

У гэтым гаспадарчым годзе, нягледзячы на сваячасовую заяўку дырэкцыі фабрыкі, сыравіна дастаўлялася неакуратна. З гэтае прычыны прамфінплян па выпрацоўцы курыцельнага цюцюну недавыканан на 8 проц.

Учора фабрыка застанавілася па прычыне недасылкі цюцюнсындыкатам для фабрыкі сыравіны.

Не працавала два набойных цэхі. Распрацовачны цэх, зараз з-за адсутнасьці сыравіны, павінен будзе пераапрацоўваць бады. Усяго не працуе 115 чалавек.

Рабочыя фабрыкі дабрахвотна згадзіліся з тым, каб ім было выплачана за вымушаны прагул ⅔ іх акладу.

НК РСІ і пракуратура павінны зацікавіцца справамі цюцюнсындыкату і прыцягнуць вінаватых у застаноўцы цюцюнавай фабрыкі да суровай адказнасьці

Мэталістыя абяцалі па-бальшавіцку ліквідаваць прарывы

Завод «Чырвоны Мэталіст» за апошнія квадры гаспадарчага году меў шэраг прарываў, асабліва па такарна-мэханічнаму цэху, які адставаў у выпуску лябёдак і трансмісійных точак. Замест 10 лябёдак у дзень выпускалася 8, замест 45 точак выпускалася 38.

Усе прарывы апошніх кварталаў гаспадарчага году гавораць аб тым, што з боку завадзкіх арганізацый ня было належнага кіраўніцтва і арганізацыі мас у справе выкананьня прамфінпляну і толькі пасьля адозвы ЦК УсеКП(б), якая абгаварвалася па цэхах, была ўзьнята актыўнасьць рабочае масы.

Жыцьцё даказала, што вытворчая праграма ня толькі можа быць выканана але па шмат якіх галінах і перавыканана.

Да дню ўдарніка бюро калектыву і заўком правялі вялікую работу па падрыхтоўцы агульназавадзкой канфэрэнцыі, падвядзеньню вынікаў другога году пяцігодкі і высоўваньню сустрэчнай праграмы на кастрычнік—сьнежань.

30-га верасьня адбыўся зьлёт ударнікаў. Кароткі даклад дырэктара заводу аб выкананьні праграмы 1929—30 гг. паказаў, што, ня глядзячы на вялікі зрух у бок пакрыцьця прарываў, маецца недавыкананьне гадавога заданьня на 7 проц. Амаль па ўсіх паказальніках ня выканан прамфінплян. Самым вузкім месцам на заводзе зьяўляецца ліцейна - такарны цэх, дзе недавыпрацавана 80 лябёдак і частка трансмісійных точак.

Выступаўшыя ў спрэчках адзначалі шэраг недахопаў, якія зьяўляліся тормазам у выкананьні прамфінпляну.

Ісаеў адзначыў, што ліцейны цэх дае вялікі процант браку і да новай праграмы гаспадарчага году далёка не скарыстаны ўсе магчымасьці. Казалі аб дрэннай працы адміністрацыйна-тэхнічнага пэрсаналу.

Такарны цэх у зьвязку з вялікім процантам некваліфікаваных рабочых, выпускае дрэнны паўфабрыкат, што павялічвае накладныя выдаткі.

Мэханічны цэх ня ведае свайго прамфінпляну, а таму паказальнікі выпуску прадукцыі няўстойлівыя. Няма плянавасьці ў цэху. Большая частка рабочых прапаноў ня выконваецца. Так, прапанова рабочых ужываць трашчотачныя ключы для зборкі плугоў не праводзіцца ў жыцьцё, нягледзячы на тое, што сама адміністрацыя ўстанавіла тэрмін. Прапанова аб сартыроўцы плансонаў па скрынках, што дало-б значную рацыяналізацыю і эканом'ю рабочага часу, ігнаруецца і не праводзіцца ў жыцьцё, нягледзячы на тое, што загадчык плужным цэхам т. Караўкін даўно абяцаў выканаць яе.

Але нягледзячы на ўсе недахопы і дрэнныя адносіны з боку асобных рабочых да вытворчасьці, на заводзе маюцца энтузіястыя.

На агульна-завадзкім зьлёце ўдарнікаў былі прэміраваны 81 чал., з іх асабліва сябе праявілі таварышы: Ісаеў, Шчэмялёў, Фёдараў, Карпаў, Шутаў, Венгер, Іваноў, Путаў, Яфімаў, Харытонаў, Левінтаў, Лосеў, Ходзікаў і інш. Лепшым ударнікам былі дадзены падарункі, як-та: навуковыя камандыроўкі, паездкі на курорт і г. д.

Да дню ўдарніка ў партыю ўступіла 25 чал., сярод якіх маюцца рабочыя з вялікім вытворчым стажам. Так—Харытонаў 35 г., Андрэеў 30 г., Бляхман 28 л., Янкевіч і Шкубер—25 г., і Барадзін 20 г., а таксама перададзены ў партыю 4 камсамольцы.

Вялікую ролю ў справе выкананьня прамфінпляну адыграла завадзкая газэта «Мэтпромавец», сваечасова сыгналізаваўшая аб прарывах. Яе працу ацаніла канфэрэнцыя і прэміравала на суму 350 руб. і некаторых лепшых рабкораў-актывістых, сыгналізаваўшых аб прарывах. Да дню ўдарніка рабочыя намецілі для вылучэньня шэсьць лепшых ударнікаў.

Плужны цэх, перавыканаўшы праграму на 7500 плугоў, прадстаўляецца к атрыманьню пераходнага сьцягу.

Многія рабочыя з розных цэхаў у сваіх рапартах канфэрэнцыі заявілі, што прыкладуць усе стараньні на пасьпяховае выкананьне пяцігодкі ў чатыры гады.

Каля 200 ударнікаў замацавалі сябе за заводам да канца пяцігодкі.

Зьлёт ня толькі прэміраваў лепшых рабочых-ударнікаў але і адзначыў і занёс на чорную дошку прагульшчыкаў, рвачоў і лятуноў. Асабліва асудзілі вядомага рвача **Навасёлава** за яго рвацкія адносіны да вытворчасьці і выключылі яго з членаў саюзу.

У сваёй рэзалюцыі рабочыя вынесьлі цэлы шэраг дабаўленьняў і заверылі, што выканаюць узятыя на сябе абавязкі па выкананьню і перавыкананьню прамфінпляну.

В. Іткін, Т. Жыцельзейф.

За якасьцю прадукцыі зусім не наглядаюць

На скурзаводзе недавыкананьне прамфінпляну за 4-ю квадру (штамповачны цэх за жнівень месяц выканаў толькі 80,15 проц.) часткова тлумачыцца тым, што не хапае паўфабрыкатаў (штамповачны цэх) і ня ўсе машыны працуюць. Так дадатковы паравы кацёл дрэнна працуе таму, што пробка не прыстасавана да апалу. Па думцы рабочых, цёплаёмкасьць катла можна павялічыць, зрабіўшы прадувацель у топцы ці падсыпаўшы ў корак апілкі.

Аціскная машына не працуе таму, што знасіліся рукавы, а адміністрацыя ў час не паклапацілася набыць новыя. Пад'ёмная машына хоць і цэлая, але не скарыстоўваецца. Пад'ёмную працу, замест машыны, робяць рабочыя. Усё гэта вельмі дрэнна адбіваецца на выкананьні прамфінпляну. Новыя рабочыя скардзяцца, што ня маюць вызначанага варштату. Рабочыя каблучнага цэху гоняцца за выпускам колькасьці прадукцыі і не глядзяць за якасьцю.

Няправільнае скарыстоўваньне рабочай сілы адбіваецца на здароўі рабочых. Маюцца выпадкі, калі рабочыя працавалі па 2—3 зьмены падрад у той час, калі другія рабочыя ня мелі работы. Мелі месца перабоі ў працы з-за адсутнасьці цьвікаў у каблучным цэху і недахопу паўфабрыкатаў у штамповачным цэху.

Сустрэчны прамфінплян, хоць і прапрацаваны па паасобных цэхах, але рабочыя ня ведаюць кантрольных лічбаў на 1930—31 г.

Маецца шмат пастаноў рабочых па пытаньнях барацьбы з стратамі на вытворчасьці, гэтыя прапановы адміністрацыяй у жыцьцё не праводзяцца. Адпушчана 250 руб. на прэміраваньне рабочых за лепшыя прапановы, але да гэтага часу нікога не прэміравалі.

За апошні час наглядаецца цякучасьць сярод маладых рабочых. Грамадзкія арганізацыі ніякіх мер ня прымаюць каб зьнішчыць гэтае зьявішча.

Культмасавая праца вядзецца слаба. Ня ўсе рабочыя ахоплены падпіскай на пазыку «Пяцігодка—у чатыры гады». Маюцца выпадкі крадзежаў. **Так, за крадзеж скур былі звольнены рабочыя—Раманаў, Багданаў, Савецкая, Магарыл і Гогалева.**

Партыйным і прафэсыйным арганізацыям патрэбна ўзяць ударніцкі рух на заводзе і мабілізаваць масы на зьнішчэньне маючыхся на заводзе прарываў.

Брыгадзіры газэты «Віцебскі Пралетары» **Залівана і Славін.**

Сувязістыя зрываюць прэміраваньне ўдарнікаў

Акулярная фабрыка яшчэ 31-га мая г. г. прасіла пошту за кошт фабрыкі паставіць радыё-точкі рабочым: Рэйхману, Надзель, Ханіну і Гуціну, як ўдарнікам фабрыкі і прэміраваным. Але да сёньняшняга дню гэта яшчэ ня выканана.

Кіраўніцтва віцебскай швэйнай фабрыкі прасіла хутка ўстанавіць радыё-точкі 9 рабочым, але яны таксама да гэтага часу яшчэ не ўстаноўлены.

Ёсьць яшчэ шэраг, як калектыўных, так і адзіналічных заяў, якія па два месяцы, альбо больш ня могуць дачакацца адказу.

Трэба прыцягнуць да адказнасьці тых, хто зрывае работу па радыёфікацыі і прэміраваньне лепшых ўдарнікаў.

Навалерысты.

Зьмясьці апартуністых

са шляху сацыялістычнай перабудовы сельскай гаспадаркі

СТАРЫ СКЛАД ПАРТЫЙНАГА І КАМСАМОЛЬСКАГА КІРАЎНІЦТВА ЛЁЗНА ЗАМАЗВАЎ РАЗВАЛ САЎГАСУ ЗАВОЛЬША

Саўгас павінен стаць прыкладам для акаляючага насельніцтва

Кожны, пабываўшы ў саўгасе «Завольша», зьдзівіцца адсутнасьці гаспадарчага вока, партыйнага і прафэсыйнага кіраваньня, у выніку чаго саўгас даведзен да поўнага развалу. У саўгасе ня было партыйнага кіраўніцтва, камсамольская ячэйка зусім разлажылася. Ніякай работы не праводзілася па аднаўленьню саўгаса. З камсамольскай ячэйкі два камсамольца ўшлі ў банду, пачалі тэрарызаваць насельніцтва, займаліся шкодніцтвам. У саўгасе імі было пабіта тры тысячы цэглы. Сэкратар камсамольскай ячэйкі **Шумскі** зажымаў самакрытыку, выжываў лепшых камсамольцаў. Аднаго давялі да самагубства. Гэты-ж Шумскі, будучы намесьнікам старшыні саўгасу, разлагаў саўгас. Ён сваімі нядбайнымі адносінамі да працы ўнёс поўную неразьбярыху. Напрыклад: выдаваемае для пасеву насеньне ня важылася, а падлік яго вытвараўся «на вока» па колькасьці засеянай плошчы. Таксама і жыта, якое паступала ў амбары, ня важылася, а азначалася праз кубатуру.

Безгаспадарчасьць у саўгасе адчувалася на кожным кроку. Вялікая скірда жыта каля 300 пудоў згніла таму, што была дрэнна складзена. Зжаты авёс не звазіўся, нягледзячы на тое, што было спрыяючае надвор'е. Калі ў намесьніка старшыні саўгасу запыталіся, чаму ня звозіцца авёс—ён адказаў: «Старшыні няма, а мне распараджэньне на конт гэтага ня дадзена». Калі паставілі пытаньне, чаму ня ўбіраецца лён—ён адказаў: «пусьцім жывёлу і яна нагамі ўбярэ».

У саўгасе рабочыя ня ведаюць, што такое сацспаборніцтва і ўдарніцтва. Нягледзячы на пасевы і на ўборку, яны кожны пяты дзень адпачывалі нават у добрае надвор'е, а ў дажджлівыя дні таксама адпачывалі, таму што няма чаго было рабіць. У выніку такой пастаноўкі працы лён сваячасова ня ўбран, галоўкі ў ім усе абсыпаліся, загінула-б і валакно, але дзякуючы рабочым, якія знаходзіліся ў адпачынку, была аказана дапамога па ўборцы ільну.

Да ўборкі бульбы яшчэ не прыступілі. Гародніна зарасла травой і амаль загінула. Замест намечаных шасьці сіласных ям пабудавана толькі адна. Пакуль сабраліся сіласаваць, памёрз бульбянік, які павінен быў ісьці на сіласаваньне.

Прадукцыйнасьць кароў зусім нізкая. На кожную дойную карову ў дзень выходзіць удою па два літры малака. Сабекошт малака 20 кап., а прадацца яно па 13,5 кап.

Маючыйся цагельны завод не выпрацаваў 40 тысяч цэглы з усёй праграмы ў 160 тысяч. Замест працягваньня работы да 10 кастрычніка, завод закрыўся ў пачатку верасьня. Таксама катастрафічнае становішча і з будаўніцтвам. Адсутнічаньне скотнага двара ставіць пад пагрозу падзёж жывёлы. Маючыйся скотны двор разьлічан максімум на 80 кароў, а пастаўлена 150. Таксама і са сьвінарнікамі. Ня лепш і з жылымі памяшканьнямі. Рабочыя туляцца на чэрдаках, на сенавалах з прычыны адсутнасьці кватэр, што выклікае цякучасьць рабсілы.

Прадстаўленыя каштарысы на будаўніцтва Бельсельтрэстам не зацьверджаны. Пасьля таго, як было намечана пашырэньне саўгасу, быў прадстаўлены другі каштарыс, па якому Белсельтрэст абяцаў праз некалькі дзён выслаць грошы і пляны на тыповыя пабудовы. Гэта было ў сакавіку месяцы, але і дагэтуль няма ніякага адказу. Злачынная няўважлівасьць Белсельтрэсту кажа аб тым, што ў Белсельтрэсьце ня ўсё добра.

Лёзьнянскі райком партыі і райком камсамолу ня ўжылі ніякіх мер для аздараўленьня саўгасу. Развал камсамольскай ячэйкі і адсутнасьць кіраваньня з боку партыйнай ячэйкі былі райкомам партыі і райкомам камсамолу замазаны. Уходу двух камсамольцаў у банду і самагубству камсамольца ня прыдана ніякага значэньня. Тых, якія ўшлі ў банду, нават ня выключылі з камсамолу, а абмежаваліся толькі тым, што выкрэсьлілі іх са сьпіску. Пытаньне аб самагубстве ня было пастаўлена на сходзе КСМ, і толькі пасьля таго, як быў зьмешчан артыкул у газэце «Віцебскі Пралетары», райкомам партыі была вылучана камісія, якая падцьвердзіла факты, прыведзеныя ў газэце. На гэтым райком супакоіўся і ніякіх мер ня прыняў і толькі пры аднаўленьні кіраўніцтва райкому камсамолу, новы сэкратар узяўся за гэтую справу. Быў склікан камсамольскі сход, дзе было пастаўлена пытаньне аб становішчы ячэйкі. Выказаўшыеся ў спрэчках на гэтым сходзе паказалі, што ў ячэйцы існаваў зажым самакрытыкі, сходы праводзіліся закрытыя, ніякай палітвыхаваўчай працы не праводзілася. З батракамі, маючыміся ў саўгасе, не вялося ніякай працы для ўцягненьня іх у камсамол.

Сход камсамольцаў пастанавіў зьняць з працы сэкратара ячэйкі і выключыць яго з камсамолу.

Улічваючы такое кіраваньне, саўгас, пры наяўнасьці ўсіх умоў для ўмацаваньня росту ня мог іх скарыстаць. Лёзьненскі райком партыі, а таксама райком камсамолу павінны зьвярнуць самую пільную ўвагу на гэты саўгас, паставіць пытаньне перад фракцыяй Белсельтрэсту аб зацьверджаньні каштарысаў на будаўніцтва і аказаньні належнай дапамогі. Зараз-жа неабходна ўмацаваць партыйнае і камсамольскае ядро ў саўгасе. Саўгас павінен стаць прыкладам для акаляючага насельніцтва.

Жыцельзэйф.

АРГАНІЗАВАЦЬ І СТАЦЬ НА ЧАЛЕ НОВАГА ЎЗДЫМУ КАЛЕКТЫВІЗАЦЫІ—ВАЖНЕЙШАЯ ЗАДАЧА ПАРТЫЙНЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ

Масавы прыліў ў калгасы адзінаасобных бядняцкіх і серадняцкіх гаспадарак — гэтых, «заўтрашных калгасьнікаў», у многіх раёнах нашай краіны, зьяўляецца фактам.

Канчатковая перамога на шляхох суцэльнай калектывізацыі няўхільна. Але не на гэтым прыходзіцца завастраць увагу сёньня. Посьпехі яшчэ зусім недастатковыя. Варта толькі прыглядзецца к таму, як працякае новы ўздым калгаснай хвалі, каб убачыць цэлы шэраг яшчэ ня вырашаных задач, цэлы шэраг агідных скрыўленьняў лініі партыі ў такой важнай справе, якой зьяўляецца арганізацыя новага ўздыму калектывізацыі.

Шматлікія паведамленьні паказваюць, што новая калгасная хваля амаль усюды, дзе яна ёсьць дагэтуль уздымалася **стыхійна**.

Гэтая стыхійнасьць сьведчыць, наскольки яшчэ не пераможана праваапартуністычная тэорыя самацёку і практыка стаўкі на самацёк у шырокай масе партыйцаў у калгасах, каапэратывах і зямельных работнікаў.

Яшчэ і яшчэ раз падкрэсьлім **прынцыповы** бок справы. Толькі безнадзейны правы апартуністы, ня бачачы ўсёй глыбіні і вастраты клясавага разьмежаваньня вёскі, не жадаючы цьвяроза ацэньваць сілу і актыўнасьць недабітага кулацтва, можа разьлічваць, што шырокія масы сялянства пойдуць у калгасы **самацёкам** бяз самай шырокай масавай растлумачальнай і арганізуючай работы з боку партыі, савецкае ўлады і актыву калгасьнікаў.

Толькі шырокая масавая растлумачальная і арганізацыйная работа, толькі рашучая перамога да канцу і бяз рэштку самацёчных настрояў, толькі далейшае ўмацненьне наступу на кулацтва поруч з рашучым недапушчэньнем рэцыдыву «левых» загібаў, могуць забясьпечыць ператварэньне новага ўздыму калгаснай хвалі ў сапраўдна магутны рух.

У гэтым і заключаецца чарговая задача партыйных арганізацый. Пры гэтым неабходна адзначыць, што надзея на самацёк зьяўляецца толькі агульнай, калі так можна сказаць, **выхаднай** формай праяўленьня апартуністычных тэндэнцый на практыцы. На глебе гэтага «самацёчнага» настрою вырастаюць яшчэ больш брыдкія цьвяты апартунізму. Паслабленьне работы з беднатой, прымірэнцтва к кулаку, паслабленьне барацьбы з імі («ці так небясьпечан кулак, калі сялянства само «цячэ» ў калгасы), зараз некалі гэтым займацца—шмат іншых кампаній, можна адкласьці на зіму і не ўскладняць справы». Гэтыя апартуністычныя тэндэнцыі дзе-ні-дзе падмацоўваюцца сустрэчнай хваляй хворай тэндэнцыі. Замкнёнасьці саміх калгасьнікаў ніякім чынам нельга патвараць, бо гэта тэндэнцыя прыватнаўласьніцкая, чужая і варожая лёзунгу суцэльнай калектывізацыі.

Кожная партыйная арганізацыя павінна памятаць, што рашучая барацьба з усімі гэтымі праяўленьнямі правага апартунізму павінна весьціся заўсёды і непаслабна. Пры гэтым трэба забясьпечыць бязьлітасны адпор усялякай спробе зноў ужываць варожую ленінізму палітыку адміністраваньня і камандаваньня над серадняком.

Трэба арганічна зьвязаць восенную сяўбу там, дзе яна яшчэ ня скончана, з работай па **хлебанарыхтоўках і па зяблевай успашцы**, з задачай арганізацыі новых калгасаў і пашырэньня існуючых.

Кампанія па **зяблевай успашцы**, якая па пляну павінна ахапіць 60 млн. га, дагэтуль яшчэ не займае належнага месца ў рабоце нашых прадпрыемстваў, у той час калі гаспадарча-палітычнае значэньне кампаніі **вялізнае**. Зяблевай успашкай пачынаецца вясеньняя сяўба ў 1931 г. Паднімаючы зямлю пад зяб, селянін рыхтуе зямлю для будучае сяўбы. Гэтая кампанія можа і павінна быць праведзена пад знакам падрыхтоўкі к вясеньняй сяўбе ў калектыўнай форме. Практыка высунула цэлы шэраг формаў масавай работы ў зьвязку з ростам калектывізацыі (справаздачы калгасаў перад адзінаасобнікамі, вярбовачныя камісіі з калгаснага і сельскага актыву, ініцыятыўныя групы па стварэньню новых калгасаў і г. д.). Усе гэтыя формы работы, а таксама і другія вырабатываемыя практыкай мерапрыемствы, павінны быць ужыты адпаведнымі арганізацыямі.

Калі ў асноўных насенных раёнах галоўным момантам работы па далейшаму росту калектывізацыі, апрача зяблевае ўспашкі, зьяўляюцца хлебазагатоўкі, то для раёнаў тэхнічных культур такую-ж ролю павінны адыграць правільная пастаноўка **ўборкі і загатовак** хлапка, ільну, буракоў, табаку і новых тэхнічных культур.

Калі ў раёнах суцэльнае калектывізацыі мы праводзім лёзунг — ліквідацыя кулацтва, як клясы, то ў раёнах, дзе калектывізацыя разьвіта яшчэ слаба, трэба ўмацніць абмежаваньне кулацтва, падрыхтоўваючы яго ліквідацыю. У гэтай форме павінен ажыцьцяўляцца тут сацыялізм па ўсяму фронту.

Асноўнай формай калектыўнае гаспадаркі для гэтага пэрыяду ёсьць сельска-гаспадарчая арцель. Абагульняючы **галоўную масу асноўных сродкаў вытворчасьці** і ўсе галоўныя таварныя галіны гаспадаркі, арцель стварае моцную базу для далейшага пашырэньня сельскай гаспадаркі на падставе калектывізацыі.

Агідныя формы правага апартунізму, адбіваючыя імкненьні кулацтва, зьяўляюцца спробы падмяніць арцель, як асноўную мэту калгаса, — таварыствам. Гэтым спробам трэба даць самы рашучы адпор. У насенных раёнах уся работа па арганізацыі новага прыліва павінна быць накіравана на стварэньне новых арцеляў і ўмацненьне ранейшых. У тых раёнах, дзе прасцейшыя таварыствы зьяўляюцца карыснай пераходнай формай—гэтая форма павінна быць усяляк скарыстана, аднак, нельга забываць, што і тут асноўнай формай калгаснага руху павінна быць арцель.

Партыйныя арганізацыі знойдуць у сябе сілы перамагчы апартуністычныя тэндэнцыі правага і «левага» ухілу, калі толькі па бальшавіцку арганізуюць і стануць на чале новага ўздыму калектывізацыі і перавернуць яго ў новы масавы рух.

(«Праўда»).

За рубяжом

Барацьба рэвалюцыйных прафапазіцый з прадпрыемцамі

БЭРЛІН, 2. Бэрлінскі акружком рэвалюцыйных прафапазіцый зьвярнуўся з адозвай да рабочых і работніц мэталяапрацоўчай прамысловасьці Бэрліна, у якой паказвае, што супроць наступу прадпрыемцаў на зарплату, рэвалюцыйная прафапазіцыя ў дадзеных абставінах можа змагацца толькі адным сродкам—забастоўкамі. Рэвалюцыйная прафапазіцыя высоўвае наступнае патрабаваньне: барацьба супроць усялякай спробы зьніжэньня зарплаты, падвышэньне зарплаты на 2 пфэніга (каля 10 кап.), 40-гадзінны рабочы тыдзень з поўнай аплатай і ўраўненьня зарплаты рабочым, работніцам і рабочай моладзі. У заключэньне адозва заклікае пачаць выбары дэлегатаў на склікаемую рэвалюцыйнай прафапазіцыяй бэрлінскую канфэрэнцыю мэталістых, якая адбудзецца 5 кастрычніка.

Дамагаюцца зьніжэньня зарплаты рабочым

БЭРЛІН, 29. Як ужо паведамлялася, бэрлінскія мэталапрамыслоўцы дамагаліся 15 проц. скарачэньня зарплаты рабочым. Справа не абмяжоўваецца толькі Бэрлінам. У Саксоніі, Вэстфаліі, Брандэнбурзе, Памераніі і ў іншых мясцох прадпрыемцы таксама патрабуюць скарачэньня зарплаты мэталістым на 15—20 проц.

Тыднёвая зарплата нямецкіх мэталістых зараз складае для кваліфікаваных рабочых 58 марак (марка—49 кап.) для некваліфікаваных—40—49 марак, для рабочых—29. Аднак, рэальны заробак бэрлінскіх мэталістых фактычна на многа менш з-за вылічэньняў па падатках і ўзносах па сацстрахаваньню. У агульнай складанасьці рэальная зарплата ва ўмовах бязупыннага росту дарагоўлі складае толькі 68 проц. даваеннай зарплаты кваліфікаваных рабочых, 66 проц. для некваліфікаваных і 74% для жанчын. Памяншэньне зарплаты мэталістых на 15 проц. зьнізіць яе на палову даваеннага заробку, у той час калі прыбыткі мэталяпрамыслоўцаў пастунова павялічваюцца.

Арбітр на баку капіталістых

БЭРЛІН, 2. У сувязі з канфліктам паміж рабочымі і прадпрыемцамі ў бэрлінскай мэталяапрацоўчай прамысловасьці, міністр працы Герман Штэгервальд вызначыў водле прапановы прадпрыемцаў спэцыяльнага арбітра. Такім шляхам пытаньне здымаецца з кампэтэнцыі бэрлінскай арбітражнай камісіі, якой кіруе былы міністр працы ва ўладзе Мюльлера с.-д. Вісэль. Як вядома, Вісэль у якасьці арбітра ва многіх канфліктах паміж працай і капіталам прапанаваў рабочым рашэньні, якія выклікалі вялікае абурэньне ўсіх рабочых і ня мала дапамагалі паражэньню сацыял-дэмакратаў на выбарах 14-га верасьня.

Цэнтральны орган нямецкай сацыял-дэмакратычнай партыі «Форвертс» паказвае сябе нездаволеным тым, што міністэрства працы абыйшлося бяз Вісэля, але па сутнасьці гэтае мерапрыемства зьяўляецца, відавочна, абумоўленай гульнёй раней разьмеркаванымі ролямі, бо сацыял-дэмакратыя ва ўмовах цяперашняга абвостранага становішча баіцца покі адкрыта браць на сябе адказнасьць за паніжэньне зарплаты бэрлінскім мэталістым.

Суд над камсамольцамі

БЭРЛІН, 1. На працэсе 11 камсамольцаў, арыштаваных у час зьлёту рабочай моладзі ў Лейпцыгу ў красавіку гэтага году, адзін з абвінавачваемых заявіў, што к яму ў камэру зьявіўся пракурор, які выдаў сябе за абаронцу і імкнуўся справакаваць патрэбныя яму паказаньні. Гэтая заява выклікала вялізнае абурэньне ў залі суду. Пракурор прымушан быў прызнаць, што ён сапраўды такім мэтадам спрабаваў дабіцца адпаведных паказаньняў.

Камфракцыя ўнесіць вотум недаверыя ўраду

БЭРЛІН, 2. Камфракцыя прускага ландтага мяркуе ўнесьці ў ландтаг, што адкрываецца 13-га кастрычніка, вотум недаверыя прускаму кааліцыйнаму ўраду, на чале якога стаіць сацыял-дэмакрат Браун.

Прапановы ў ландтагу будуць абгаварвацца 14-га кастрычніка, на другі дзень пасьля адкрыцьця рэйхстага. Фракцыі нацыяналістых і гаспадарчай партыі таксама патрабуюць роспуску прускага ландтагу і назначэньня новых выбараў. Пры гэтым нацыяналістыя прапануюць, каб адначасова з новымі выбарамі ў ландтаг, былі назначаны і камунальныя выбары па ўсёй Прусіі.

Масавыя звальненьні рабочых працягваюцца

БЭРЛІН, 29. Масавыя звальненьні нямецкіх рабочых працягваюцца. Дырэкцыя шахты «Фрыдрых дэр Гроссе» у Верне (Вестфалія) аб'явіла аб прадстаячым звальненьні 960 гарнякоў.

Арышты дэпутатаў

ВАРШАВА, 2. Учора ў Варшаве арыштаваны быўшы дэпутат «Вызваленьня» Смала. У Чэнстахове арыштаван член сялянскай партыі Ольчкі, у якога пры вобыску адабрана 4 тысячы адозваў цэнтральнага блёку. У Тарнопалі арыштаван быўшы дэпутат «Ундо» адзін з блізкіх мітрапаліту Шчапціцкаму, поп Куніцкі, а таксама член украінскай радыкальнай паргыі Ладыка.

Катаржная турма за прыналежнасьць к кампартыі

ВАРШАВА, 2. У Беластоку скончыўся працэс 7 чалавек, абвінавачваемых у прыналежнасьці к кампартыі Заходняй Беларусі. Абвінавачваемыя прыгавораны да катаржнай турмы тэрмінам ад 6 да 8 год.

Арганізуюцца карацельныя атрады

ТОКІО, 30. У сувязі с ростам сялянскага руху ў раёне Гірын-Хэйлунскай чыгункі, арганізуюцца спэцыяльныя карацельныя атрады для барацьбы з рухам.

Фінскі друк аб ноце савецкага ўраду

ГЕЛЬСІНФОРС, 1. Сталічныя газэты прыводзяць без камэнтарыяў паведамленьні савецкіх газэт аб уручэньні пасланіку Фінляндыі ў СССР Арці ноту савецкага ўраду ў адказ на ноту фінляндзкага ўраду ад 16-га верасьня. Па паведамленьню «Ууси Суоми» фінскае бюро друку зьвярнулася к міністру замежных спраў за зьвесткамі па гэтаму пытаньню. Міністр замежных спраў пацьвердзіўшы факт уручэньня ноты савецкім урадам, адмовіўся даць падрабязныя зьвесткі да атрыманьня тэкста ноты.

Пачаліся выбары у фінляндзкі сойм

ГЕЛЬСІНГФОРС, 1. Сёньня пачаліся выбары ў фінляндзкі сойм. Па гораду разьяжджаюць аўтамабілі кааліцыйнай партыі, дэкарыраваныя ў відзе танкаў з прадвыбарчымі плякатамі, на некаторых антысавецкія лёзунгі. У цэнтры горада на частцы дамоў узьняты нацыянальныя сьцягі. У рабочых кварталах ня вывешана ніводнага нацыянальнага сьцяга. Каля абіральных вучасткаў дзяжураць фашысцкія студэнты. Рабочыя кварталы наваднёны паліцэйскімі і шпікамі. По гораду з раніцы маршыруе гвардзейскі полк у баявым снаражэньні, узброены кулямётамі. Полк некалькі разоў дэманстрацыйна прайшоў каля савецкага паўпрэдства.

Забаронена дзейнасьць прафсаюзаў

ГЕЛЬСІНФОРС, 1. Па распараджэньню міністра ўнутраных спраў забаронена дзейнасьць фінляндзкіх прафсаюзаў. Забарона зьяўляецца папярэдняй. Пытаньне аб поўным закрыцьці будзе разьбірацца на судзе 3-га лютага 1931 г.

Баяцца рабочых дэманстрацый

АФІНЫ, 1. Напярэдадні прыбыцьця савецкай эскадры, у Порэі былі мабілізаваны атрады паліцыі і пяхоты ў мэтах недапушчэньня магчымых рабочых дэманстрацый. Мясцовая ўлада забараніла ўсе сходы і загадала паліцыі разганяць вулічныя зборышчы.

Камуністаў прысуджаюць да зьняволеньня

РЫГА, 26. Па паведамленьню газэты «Латвіс», у рыжскім акруговым судзе слухалася справа 3-х камуністых, абвінавачваемых у распаўсюджваньні праклямацый 6 студзеня ў час шэствія на брацкія магільнікі дэмабілізаваных воінаў. Адзін з абвінавачваемых прысуджан да 3 год і двое да 2 год зьняволеньня ў крэпасьці.

Тысячы рабочых выкідваюцца на вуліцу

ЛЁНДАН, 30. З поваду эканамічнага крызісу ў паўднёвым Уэльсе (Англія) зачыняецца шэраг прадпрыемстваў. Так зачыніўся буйны сталеліцейны завод Брайтон Феры і цынкавы завод у Ленлі. У Доўлеце (паўднёвы Уэльс) з прычыны зачыненьня днямі прадпрыемстваў фірмы «Геста Кін Энд Болдуіна» на вуліцу выкідваецца 2500 рабочых. У Сіхем Харборы (Даргем) зачыняецца адзін з буйнейшых каменна-вугальных руднікоў лёрда Лендэрдэр. Беспрацоўнымі апынуцца каля 3 тысяч гарнякоў.

Выбух на шахце

ЛЁНДАН, 2. У Цалкальле (каля Бірмінгама) на каменна-вугальным рудніку Гроўс здарыўся выбух, у час якога загінула 14 углякопаў. Выбух, напэўна, здарыўся з-за скапленьня газаў у шахце. Гэта трэці буйны няшчасны выпадак за апошнія чатыры тыдні ў ангельскай вугальнай прамысловасьці.

ПА САВЕЦКАМУ САЮЗУ

Рамантаваць с.-гаспадарчы інвэнтар

МАСКВА, 2. НКЗем СССР абавязаў наркамземы саюзных рэспублік безадкладна прыступіць да вучоту папсаваных трактараў і сельска-гаспадарчых прыладаў. Увесь інвэнтар, які трэба рамантаваць, трэба прымацаваць к рамонтным майстэрням Зернотрэсту, Трактарацэнтру, Саюзсахару, Галоўхлапкому і сельска-гаспадарчай каапэрацыі, а таксама к заводам і майстэрням мясцовай прамысловасьці і НКПС. Рамонт трактараў і сельска-гаспадарчых машын павінен быць поўнасьцю закончан у раёнах паўночнай паласы —к 1 красавіка 1931 г., сярэдняй—к 1 сакавіка і паўднёвай—к 15 лютага.

Наглоўскі па-за законам

МАСКВА, 2. Вярхоўны Суд Саюза ССР вынес прыгавар па справе Наглоўскага. Суд прызнаў Наглоўскага вінаватым у здрадзе Саюзу ССР і ў перабежцы ў лягэр ворагаў рабочае клясы і сялянства і пастанавіў аб'явіць Наглоўскага па-за законам. Усю маёмасьць, належачую яму, канфіскаваць.

Наш грамадзянскі паветраны флёт

МАСКВА, 2. Вынікі індустрыялізацыі Савецкага Саюзу ўжо сказваюцца на яго грамадзянскім паветраным флёце. У трэцім годзе пяцігодкі агульная працягласьць паветраных ліній СССР дасягне 25 тысяч кілёмэтраў, г. зн. амаль параўнаецца з працягласьцю паветраных ліній Нямеччыны ці Францыі. Значна павялічваецца самалётны і маторны парк савецкіх ліній, у прыватнасьці ў масавую эксплёатацыю ўводзяцца вялікія 3-маторныя самалёты тыпу «Крыльлі Саветаў». Адкрываецца шэраг новых ліній, з якіх такая лінія, як Масква—Уэлен зьявіцца самай даўжэйшай паветранай лініяй па зямной кулі. Пачынаючы з зімы гэтыя лініі таксама, як і старыя лініі, будуць работаць на працягу ўсяго году.

Грандыёзны пералет дырыжабля „Граф Цэпелін" у 1931 г.

ЛЕНІНГРАД, 2. У Ленінград прыехаў старшыня сэкцыі паветранага плаваньня цэнтральнага савету ТСА-авіяхіму інжынэр Вараб'ёў. У гутарцы з супрацоўнікам Роста, ён паведаміў, што ў 1931 годзе адбудзецца грандыёзны арктычны пералёт дырыжабля «Граф Цэпелін» арганізуемы аэраарктыкай. Маршрут палёту наступны: Вардзе (Нарвегія) уздоўж узьбярэжжа Грэнландыі, праз Зямлю Франца на Аляску.

У сучасны момант у горадзе Фэрбенкс скончана абсталяваньне спэцыяльнай прычальнай мачты для дырыжабля. З Аляскі дырыжабль пройдзе над сібірскімі берагамі на зямлю Урангеля і зямлю Франца Іосіфа, адкуль зьвернецца ў Вардзе. Гэты грандыёзны арктычны рэйс будзе мець аграмаднае навуковае значэньне. На дырыжаблі будуць савецкія вучоныя.

Зьніжэньне цэн на мінэральныя ўгнаеньні

МАСКВА, 2. Акцыянэрнае т-ва «Минеральные удобрения», выконваючы дырэктыву НКЗему СССР, намячае зьніжэньне цэн на мінэральнае ўгнаеньне на 10—20 проц. ВСНГ СССР адначасова абавязаў прамысловыя органы ў працягу году зьнізіць цэны на мінэральныя ўгнаеньні на 16 проц.

Дзень ударніка на Беларусі

МЕНСК, 2. Усесаюзны дзень ударніка на Беларусі праходзіць пры вялізным вытворчым энтузіязьме рабочых мас. Каля 30 буйных фабрык і заводаў датэрмінова выканалі прамфінплян другога году. 65 проц. рабочых менскага чыгуна-ліцейнага заводу «Энэрія» і 500 рабочых заводу «Камунар» абавязаліся не пакідаць заводу да канца пяцігодкі. На менскім чыгуначным вузьле самамацавалася 1100 рабочых, апрача таго, замацавалі сябе на рабоце да канца пяцігодкі 273 інжынэры г. Менску. Калгас імя 12-годзьдзя Кастрычніка ка дню ўдарніка выканаў плян хлебазагатовак на 300 проц. Беларускі КСМ арганізуе ўсебеларускі чырвоны канвэйер хлебазагатовак.

БЕЛАРУСКІЯ НАЦЫЯНАЛ-ДЭМАКРАТЫ--РЭАЛІЗАТАРЫ „УСХОДНЯЙ ПАЛІТЫКІ" ПОЛЬСКАГА ІМПЭРЫЯЛІЗМУ

I

Паміж заходня-беларускай буржуазеяй і польскай ідзе як у прэсе, так і палітычным жыцьці абмен думак аб так званай беларускай праблеме. Голубка—фашысцкі спэц па нацыянальным пытаньні, наведаў Заходнюю Беларусь са спэцыяльнымі заданьнямі дагаварыцца з агентамі і саюзьнікамі фашызму—беларуска-яўрэйскай буржуазеяй аб падзеле роляй на контррэвалюцыйным фронце ў надыходзячых выбарах у сойм. Той-жа Голубка зьмясьціў у «Газэце Польскай» шэгаг артыкулаў пад загалоўкам «Крэсы», якія прысьвечаны таму, як лепш каардынаваць працу атрадаў фашысцкага лягеру на Заходняй Беларусі, як успраўніць працаздольнасьць фашысцкага апарату на гэтым пляцдарме ў арганізоўваемай вайне супроць СССР і ва ўдушэньні ўздымаючагася рэвалюцыйнага руху. Паміж іншым, закрануў і «беларускую праблему».

Верхавод беларускіх фашыстаў Луцкевіч у сваёй газэце-брахалцы «Наперад» выяўляе нездавальненьне «праграмай» Голубкі, якая, паводле Луцкевіча, нэгуе інтарэсы беларускага народу. Луцкевічу не падабаецца, калі «высокі польскі ўрадовец», выкладаючы фашысцкую праграму дэнацыяналізацыі беларусаў, даводзе, што «калі палякі ня будуць умець пабеларуску, дык і кіраваць беларускімі масамі ня здолеюць і тыя пайдуць пад кіраўніцтвам «беларскіх шавіністаў», якія так пужаюць Голубку» («Наперад», 25 верасьня). Калі раскрыць дужкі, выразна выплывае, што Луцкевіч, вычвіцель інтарэсаў беларускай буржуазеі і кулацтва, бачыць тут патаптаньне правоў гэтай буржуазеі на эксплёатацыю беларускіх працоўных мас.

Пілсудчыкаўскі орган «Кур'ер Віленскі» у сваёй перадавіцы «Проблем беларускі» заспакойвае свайго палітычнага пабратанца Луцкевіча, калі кажа:

«Не нацыянальная асыміляцыя, а тварэньне палітычнага салідарызму, не адрываньне кавалкаў беларускага народнага арганізму, што астаўляе пасьля сябе зіяючыя раны, а сьмелае і кансэквэнтнае імкненьне да зрэалізаваньня палітычных асьпірацый усяго беларускага народу ў супрацоўніцтве і братэрстве з іншымі сваяцкімі народамі пад страхой супольна зложанай дзяржаўнасьці».

А гэтая агульная дзяржаўнасьць, як кажа «Кур'ер Віленскі», узродзіцца ў барацьбе супроць «псэўда-фэдэралізму саветаў, які апэруе чужымі для беларускай псыхікі катэгорыямі ў галіне сацыяльнай», у барацьбе за «змодэрнізаваны фэдэралізм» Рэчы посполітай польска-літоўска-рускай». Гэты «змодэрнізаваны» фэдэралізм, згод на мудрагельства «Кур'ера Віленскага», зьяўляецца гістарычнай дзяржаўнай ідэяй Польшчы.

Вось як выглядае ўсходняя палітыка польскага фашызму, вось сутнасьць гэтай палітыкі. Ясьней кажучы, імпэрыялізм фашысцкай Польшчы, які абапіраецца на ўкраінскую і беларускую буржуазею, і якога падбухторвае міжнародны імпэрыялізм, ліхаманкава арганізуе рэалізацыю захопу ваеннай сілай БССР і УССР, рыхтуе пашырэньне фашысцкай акупацыі на літоўскія, беларускія і ўкраінскія землі. Імпэрыялістычны лёзунг «ад мора да мора» пастаянна зудзіць фашысцкіх палкоўнікаў.

Ярымі дапаможнікамі ў рэалізацыі імпэрыялістычных плянаў і «гістарычных задач» капіталістычна-абшарніцкай Польшчы былі і ёсьць беларуская буржуазея, у тым ліку і кулацтва, і яе палітычныя партыі.

Вялікая Кастрычнікавая рэвалюцыя, вызваліўшая паняволеныя беларускія працоўныя масы з-пад ярма царызму ад эксплёатацыі капіталу і прыгону абшарнікаў, спаткалася з асьцярвянелым супраціўленьнем беларускай буржуазеі і кулацтва. Усе беларускія буржуазна-кулацкія партыі, пачынаючы ад ксяндзоўска-папоўскай беларускай хадэцыі да беларускай сацыялістычнай грамады беларускіх эсдэкаў і эсэраў уключна, прыкрываючыся маскай барацьбы за незалежнасьць Беларусі і абароны інтарэсаў «усяго працоўнага народу», выступілі як чынная збройная сіла на старане міжнароднага капіталу, польскай буржуазеі і абшарнікаў, расейскай белагвардзейскай контррэвалюцыі. Праграмы і мэты гэтых збройных выступленьняў беларускай буржуазеі былі: задушыць Кастрычнікавую рэвалюцыю, зьвярнуць уладу рабочых і сялян у БССР і на яе развалінах пад апекай польскага і міжнароднага капіталу замацаваць сваё панаваньне, сваю эксплёатацыю над працоўнымі масамі.

Луцкевічы, Лёсікі, Некрашэвіч, хапіліся за аружжа супроць гэраічнай барацьбы за ўладу саветаў рабочых і сялян на Беларусі. Беларуская контррэвалюцыя хацела ў крыві працоўных мас затапіць адзін з першых актыў пераможнай пралетарскай дыктатуры—гэта дэклярацыю правоў народу Расіі, якая (дэклярацыя) давала сацыяльнае і нацыянальнае вызваленьне працоўным масам усіх паняволеных народаў Расіі, вызваленьне з-пад ярма буржуазеі пануючай і сваёй нацыі.

Беларускія нацыянал-дэмакраты мабілізавалі ўсе свае сілы на барацьбу супроць пралетарскай рэвалюцыі! Ня маючы дастаткова гэтых сіл, яны ліжуць боты акупантаў і шукаюць апоры ў штыхох кайзэраўскай і Пілсудзкага армій (Луцкевіч, Лёсік, Серада). Яны, распарушаныя віхрам Кастрычнікавай рэвалюцыі з межаў Беларусі, вымальваюць (Некрашэвіч, Грамыка) у камандуючага антантаўскімі інтэрвэнскімі вайскамі ген. Бартэле, каб «Францыя дапамагла ў тым, каб Польшча дазволіла нашаму войску арганізаваць на польскай тэрыторыі базу» для «хутчэйшага вызваленьня ад гвалту бальшавікоў».

Рэч зусім заканамерная, калі той-жа Некрашэвіч і Грамыка, як прадстаўнікі так званага беларускага нацыянальнага цэнтру ў Адэсе, ратуючыся ад бальшавікоў, сулілі свае лёкайскія ўслугі царскім сатрапам Дзянікіну і Урангелю. Іх клясавыя буржуазныя інтарэсы зьбягаліся ў барацьбе супроць супольнага ворага—паўстаўшых рабочых і сялян. Лёзунг «беларускай народнай рэспублікі» бяз цені пратэсту панырнуў у «славянскім моры» адзінай нядзялімай,—нацыяналістычная фразэалёгія і псэўда-радыкальная дэкарацыя зьнікл як дым у паноў-нацдэмаў, калі **справа дайшла да абароны сваёй клясы, калі ў інтарэсах беларускай буржуазеі патрэбен быў адзіны фронт з Дзянікіным і Урангелем.**

Беларускія нацыянал-дэмакраты былі непасрэднымі ініцыятарамі, арганізатарамі і ўдзельнікамі крывавых пагромаў і збройнай барацьбы супроць рабоча-сялянскай улады (беларуская вайсковая камісія пры Пілсудзкім, балаховіцкія "банды, кулацкія паўстаньні ў Случчыне і Магілёўшчыне).

Пасьля прагону інтэрвэнцкіх войск, ліквідацыі кулацкіх банд унутры краю, калі рабочыя і сяляне пад кіраўніцтвам кампартыі разгарнулі шпаркае сацыялістычнае будаўніцтва, беларускія нацыянал-дэмакраты прайшлі розныя этапы ў прымяненьні сваёй тактыкі ў справе рэстаўрацыі капіталізму ў БССР. Тут былі самыя рознавідныя формы барацьбы з усталявіўшайся пралетарскай дыктатурай. Злосны сабатаж, існаваньне і чаканьне з дню на дзень банкроцтва і «пагібелі бальшавікоў». Зьменавехаўства з мэтай неўзнаку, паступова, капля **за** капляй навязваць партыі і савецкай уладзе праграму, з якой выхалашчана клясава-бальшавіцкая палітыка, стараліся "скажаць і зрываць ленінскую нацыянальную палітыку КП(б)Б. Дзейнічаючы скрытай сапай, нацыянал-дэмакраты стараліся садзейнічаць буржуазнаму перараджэньню Савецкай Беларусі і ўсяго СССР, якое па іхняму пачалося з увядзеньнем нэпу. Кампартыя праз нэп вяла да сацыялізму. Нацдэмы праз нэп імкнуліся рэстаураваць капіталізм на Савецкай Беларусі.

Урэшце, **цяпер—пэрыяд** сацыялістычнага наступленьня, разгортваньня нябывалых тэмпаў індустрыялізацыі краіны і сацыялістычнай перабудовы бядняцка-серадняцкіх гаспадарак шляхам калектывізацыі і на аснове суцэльнай калектывізацыі ліквідацыі кулацтва як клясы. **Цяпер** беларускія нацдэмы ў ногу з СВУ, кандрацьцеўшчынай, разанцаўшчынай і іншымі контррэвалюцыйнымі антысавецкімі арганізацыямі праводзяць ажыўленае як ніколі раней шкодніцтва ва ўсіх галінах сацыялістычнага будаўніцтва, **праводзяць арганізацыю і скалачваньне астаткаў буржуазных клясаў БССР.**

Цяпер свае зьменавехаўскія нацдэмаўскія тэорыі яны стараюцца ператварыць у дзейства, у чын, у зацятую адчаяную барацьбу супроць пралетарскай дыктатуры і яе сацыялістычнага будаўніцтва.

Нацыянал-дэмакраты, беларуская нацыяналістычная буржуазная інтэлігенцыя ў разгарэўшайся клясавай барацьбе сучаснага рэканструкцыйнага пэрыяду выступаюць у гэтай барацьбе **падбухторшчыкамі і арганізатарамі** сваей клясы, кулацтва і нэпманства.

Аднак, нацыянал дэмакраты маюць завузкую сацыяльную базу—базу, якая ўсё звужаецца па меры сацыялістычнага наступленьня, каб, абапіраючыся на гэтую базу, яны маглі разгарнуць сучасную клясавую барацьбу ў штурм на пралетарскую дзяржаву. Смачны жабе гарэх, ды зубоў няма. **Нацыянал дэмакраты маюць перад сабой магутную пралетарскую дыктатуру, якая мацнее пры кожным новым уздыме сацыялістычнага будаўніцтва.** І найменшая спроба пранікнуць у працоўныя масы, найменшы стык з імі, ці то беларускіх нацыянал дэмакратаў, ці якой іншай контррэвалюцыйнай арганізацыі **сьмяротна паражае іх токам рэвалюцыйнасьці і энтузіязму гэтых мас, пераможна будуючых сацыялізм пад кіраўніцтвам ленінскай кампартыі.**

А. Сталевіч.

(Працяг будзе).

Узьняць ярасьць мас супроць разлагаючых транспарт

Шырокім разгортваньнем сацспаборніцтва і ўдарніцтва забясьпечыць бесьперабойнае выкананьне пляну восенна-зімовых перавозак

Агонь па разьгільдзяях—раўненьне па ўдарніках

Становішча працоўнай дысцыпліны на Віцебскім вузьле ўсё яшчэ вельмі нізкае. Нягледзячы на тое, што друк неаднаразова сыгналізаваў аб развале працоўнай дысцыпліны на транспарце —усё-ж партыйныя і прафэсыйныя арганізацыі ня здолелі дабіцца належнага пералому ў гэтым напрамку і па некаторых цэхах маецца яшчэ нават замест палепшаньня далейшае падзеньне працоўнай дысцыпліны.

За першую дзесяцідзёнку верасьня па вузлу было **111 чалавек-дзён прагулаў**, за другую дзесяцідзёнку — 122 чалавека-дзён прагулаў і за трэцюю каля 110. Горш за ўсё абстаіць справа з працоўнай дысцыплінай, у прыватнасьці з прагуламі сярод рабочых плянава-папярэджвальнага рамонту, кандуктарскіх і паравозных брыгад і склада апалу.

У плянава-папярэджвальным рамонце, дзе на вытворчасьці занята 355 чал., за першую дзесяцідзёнку верасьня было **26 прагулаў, за другую—53.**

У кандукторскіх брыгадах у першую дзесяцідзёнку было **24 прагулы**, у другую таксама **24.** Сярод паравозьнікаў у першую дзесяцідзёнку было 18 прагулаў, за другую—**13**. На складзе апалу, дзе працуе ўсяго 118 рабочых—у першую дзесяцідзёнку было **11 прагулаў**, у другую **17.**

У апошні час часта назіраюцца выпадкі зьяўленьня на працу ў нецьвярозым відзе.

Развал працоўнай дысцыпліны павялічвае рост здарэньняў. **Калі ў жніўні было 18 здарэньняў, дык у верасьні лік здарэньняў узрос да 27.**

Папсаваныя паравозы, паламаныя вагоны, разбураныя шляхі, затрыманьне руху цягнікоў —вось вынікі расхлябанасьці і разьгільдзяйства.

Найлепшым сродкам барацьбы з расхлябанасьцю зьяўляецца складаньне адпаведнай грамадзкай думкі вакол разгільдзяяў і разам з гэтым шырокі ўздым ударніцтва. Трэба адзначыць, што і таго, і другога зараз на вузьле яшчэ мала. Таварыскія суды яшчэ не сказалі свайго рашучага слова, яшчэ не асудзілі ніводнага лодыра, прагульшчыка, разгільдзяя. Народны суд, куды передаваліся для вырашэньня справы аб здарэньнях, надзвычайна мякка падыходзіў да шкоднікаў.

На вузьле яшчэ няма дасканальнага вучоту ўдарнікаў. Яшчэ ня ўсе партыйцы і камсамольцы зьяўляюцца ўдарнікамі. Нягледзячы на тое, што за апошні час зьнята зьваньне ўдарнікаў з 92 лжэўдарнікаў, усё-ж патрабуецца і далейшая чыстка шэрагаў ударнікаў, трэба паказаць рабочым сапраўдны твар разгільдзяеў, толькі на славах называючых сябе ўдарнікамі.

Вельмі дзіўна тое, што некаторыя лжэўдарнікі падтрымоўваюцца ўдарнікамі. Так, напрыклад, ударнік **Бэрзінг** усяляка абараняў п'яніцу **Жызьнеўскага**, калі рабочыя запранавалі зьняць з апошняга пачэснае званьне ўдарніка. Гэта гаворыць аб тым, што яшчэ сярод рабочых чыгуначнага вузла няма належнай рашучасьці ў асуджэньні лодарніцтва і разьгільдзяйства.

На вузьле ёсьць шмат сапраўдных ўдарнікаў, якія ўсе сілы аддаюць на справу выкананьня транспартнай пяцігодкі.

У дзень ўдарніка па вузлу прэміравана 83 перадавых рабочых падарункамі, 8 чал. за прыкладную працу павышаны ў разрадах і 151 чал. занесены на чырвоную дошку.

Вось хто зьяўляецца сапраўдным авангардам. Вось па каму трэба раўняцца.

Хто зрывае выкананьне прамфінпляну

Загадчыкі манэўраў станцыі Віцебск сваімі паводзінамі ня толькі не дапамагаюць выкананьню прамфінпляну, а наадварот развальваюць усю працу чыгункі.

Штодзённа на таварны двор, к пакгаузам, складам, на веткі, не падаюцца дзесяткі вагонаў, з-за чаго шмат вагонаў дарэмна прастойваюць на станцыі. Для прыкладу магчыма ўзяць хаця-б 1-е кастрычніка і гэтага будзе досыць, каб ілюстраваць агідныя адносіны да працы з боку таварышоў, якія вытвараюць манэўровую работу.

К 4-му пакгаузу **не падана па нарадах 4 вагоны.** На ветку Нобеля **не пададзены цыстэрны за № 213040 і 203956** у той час, як кожная гадзіна прастою цыстэрн моцна б'е па выкананьню прамфінпляну, бо гэты від вагонаў вельмі дэфіцытны.

На фабрыку «Дзьвіна» **не падана два вагоны,** якія прыбылі яшчэ 27-га верасьня. На трохкутнік Смаленскага парку **не падана шэсьць вагонаў,** прыбыўшых 28 і 30 верасьня. На 15-ы шлях паўночна-заходняга парку **не падана 11 вагонаў. Не падана таксама да зьліву і цыстэрна № 868806.** З-за гэтага астатак вагонаў пад выгрузкай павялічыўся да 75 проц.

Апрача гэтага, не падана пад сартыроўку 32 вагоны, з-за чаго поўнасьцю не маглі быць скарыстаны рабочыя грузчыкі.

Неабходна, каб адпаведныя арганізацыі жорстка пакаралі расьцяп, якія зрываюць выкананьне прамфінпляну.

Таварны.

Развал дысцыпліны ў Новасакольніках

Рабкораўская брыгада, пасланая віцебскім учпрафсожам на ст. Нова-Сакольнікі для вытварэньня «налёту», выкрыла там поўную бязьдзейнасьць грамадзкіх арганізацый у справе арганізацыі рабочых на барацьбу за выкананьне прамфінпляну і поўны развал працоўнай дысцыпліны.

Не разумеюць сутнасьці ўдарніцтва

Мясцком ст. Нова-Сакольнікі не правёў ніякай растлумачальнай работы з рабочымі аб задачах сацспаборніцтва і ўдарніцтва. Некаторыя рабочыя думаюць, што быць ударнікам—гэта значыць ісьці ў вольны час вагоны выгружаць. Праверка выкананьня калдагавора не праводзілася.

Сакратар мясцкому ня вызвалены з вытворчасьці і ходзіць работаць у мясцком пасьля работы за 4 кілёметры. Сэкратар партыйнага калектыву таксама з вытворчасьці ня вызвалены, партыйная і прафсаюзная [illegible]

Што ім вытворчасьць

[illegible]

Паравозы стаюць бяспрытульнымі

Паравоз сэр. «О-в» № 4718 стаяў каля дэпо без усялякага нагляду з незамкнутым рэгулятарам, маючы 12 атмасфэр дауленьня. Паравоз серыі «Щ» № 75 вытвараў манэўры у той час, калі тэндэр ня быў асьвятлёны адпаведнымі сігналамі.

Багаж, выгружаемы на першы і другі шляхі, **«вартаваўся» сьпякай канчынай**. На вугальным складзе не **зьявіўся на работу ні адзін вугальшчык.**

Брыгада выкрыла 8 вагонаў, загружаных баластам, у катлаване паміж віцебскім паркам і вугальным складам. Дзяжурны па станцыі ня мог адказаць, каму прыналежаць вагоны і колькі часу тут стаяць. Брыгада зьвярнулася да дыспэтчара, ад якога таксама нічога не дабіліся. Толькі з запытаньняў брыгадай розных асоб высьветлілася, што вагоны прыналежаць НД 8 і **стаяць каля чатырох дзён.**

Сьнегачысьціцель сыстэмы Архангельскага № 1002482 стаіць некалькі год у тупіку, як няпрыгодны і ўжо ўрос у зямлю ў той час, як яго магчыма скарыстаць як тармазны вагон, а мэталь здаць у Рудмэталгандаль. У катлаване з сакавіка месяца, пасьля скончэньня работ, стаіць у поўнай гатоўнасьці капёр. У 4-х кілёмэтрах ад станцыі ляжыць чыгунная баба каля 700 кілёграм вагай ужо некалькі год.

Ім даверылі адказныя пасады

Дзяжурны па дэпо **Аляксееў спаў на дзяжурстве.** Тут-жа, побач з ім **спалі яго падлеглыя—Грушэль і Анімаў.** Нават дзе знаходзіўся сьлесар—Аляксееў ня ведаў. А 5-й гадзіне раніцы брыгада накіравалася на электрычную станцыю, дзе **машыністы Гайко спаў** непрабудным сном, а побач з ім **спаў вартаўнік складу Барысаў.** Толькі калі брыгаднікі пачалі заставаць машыны, машыністы Гайко прачнуўся, ня ведаючы, што гэта робіцца. Стрэлачнік 4-га паста **Паступлін спаў на скамейцы ў будцы.** Між іншым на пасту № 9 стрэлка 97 зусім не асьвятлёна з-за няпрыгоднасьці ліхтараў у той час, як яна зьяўляецца галоўнай стрэлкай для прыёму пасажырскіх цягнікоў на першы шлях.

А што рабіла насьценная газэта?

Насьценная газэта замест таго, каб мабілізаваць рабочых на барацьбу за выкананьне вымернікаў, каб змагацца з ганебнай расхлябанасьцю, спакойна спала.

З вынікаў «налёту» трэба зрабіць адпаведныя мерапрыёмствы. Неабходна абраць новага старшыню станцыённай рэдкалегіі з тым, каб газэта, абнавіўшы кіраўніцтва, рашуча пачала-б змагацца за працоўную дысцыпліну. Трэба абгаварыць таксама пытаньне аб магчымасьці застаўленьня на кіруючых пасадах тых, якія ня здолелі дабіцца пералому ў працы станцыі Нова-Сакольнікі.

Брыгада.

П'яніцы і прагульшчыкі

Сярод рабочых таварнага двара і багажнага аддзяленьня ст. Віцебск у апошні час назіраецца шэраг выпадкаў прагулаў і зьяўленьня на працу ў нецьвярозым выглядзе.

Багажны рабочы **Семянноў** вышаў на начное дзяжурства 27 верасьня як гавораць, «п'яны ў дрэзіну», за што і быў зволены з працы. Весаўшчык **Янсон** таксама вышаў на працу п'яны, за што пераведзен адміністрацыяй на менш адказную працу і атрымаў суровую вымову з папярэджаньнем аб звальненьні. Багажны рабочы **Радчанка** адзін дзень прагуляў, а на другі дзень зьявіўся на работу п'яны. Зараз Радчанка зволен з працы. Вартаўнік багажнага аддзяленьня **Кавойскі** прышоў на работу п'яны, за што пераведзен на работу па выгрузцы грузаў і атрымаў вымову. Весаўшчык **Шаршнёў** прышоў на работу п'яны, атрымаў вымову і справа аб ім перададзена ў таварыскі суд, але таварыскі суд ня прымае мер да таго, каб заслухаць гэтую справу.

Гэтыя факты сыгналізуюць небясьпеку. Патрэбна нанесьці руйнуючы ўдар па гэтых зьявішчах п'янкі і прагулаў на таварным двары.

Неабходна, каб зволеныя з працы п'яніцы ня прымаліся на іншыя прадпрыемствы.

«Дысцыплінаваны».

За ўнутрыгазэтную самакрытыку

Нізавы друк, шырэй растлумачэньне аб часовых цяжкасьцях і шляхох іх перамаганьня

Больш канкрэтнасьці

[illegible] строі і асьвятляе іх у друку. Але побач з гэтым, разаблачаючы ўсялякіх шаптуноў і ўсялякія хваробныя настроі, газэта ні разу не сказала аб прычынах нашых прадавольственных [illegible] рашучымі і справы аб нерэагаваньні на заметкі перадаваць у адпаведныя органы для прыцягненьня вінаватых да адказнасьці.

Рабкор.

Створым фотарабкораўскія гурткі

[illegible] пры ўсіх рэдкалегіях шматтыражак створаны фотарабкораўскія гурткі. Зусім зразумела, што фото грае вялікую ролю, бо ў нас маецца шмат добрага на прадпрыемствах, што патрэбна было-б засьняць, маецца шмат вельмі добрых ударнікаў, ударніц, маюцца і адмоўныя бокі, а паміж тым, іх рэдка здымаюць, і ўсе гэтыя моманты вельмі слаба асьвятляюцца ў друку. Ня робіцца гэта таму, што няма на нашых віцебскіх прадпрыемствах фотарабкораўскіх гурткоў і гэтым пытаньнем мала цікавяцца нашыя рабкоры.

Рэдакцыя газэты «Віцебскі Пралетары» парашыла арганізаваць пры рэдакцыі фотарабкораўскі гурток, які з 6-га кастрычніка пачне працу (адзін раз у пяцідзёнку ў дзьве зьмены).

Рабкоры павінны прыняць у гэтым актыўны ўдзел; фотарабкораўскія гурткі павінны быць створаны на ўсіх прадпрыемствах (пры рэдкалегіях і ў першую чаргу пры буйных).

Н.

Рэдкалегія—не працуе

Пры мясцкоме Бешанковіцкага райвыканкома калісьці была абрана рэдкалегія. Зараз рэдкалегія зусім заснула і ня хоча працаваць. Важнейшыя пытаньні, як—ліквідацыя акругі, узмацненьне раёну і шэраг іншых пытаньняў праходзяць міма ўвагі рэдкалегіі. Між тым у РВК маецца недысцыплінаванасьць, нерацыянальная праца, валакіта, абыякія адносіны да працы. Не адчуваецца важнасьці ўзмацненьня раёну і праца праходзіць па-старынцы. Члены рэдкалегіі—**Гальпэрын, Янноўская і Андрэяў** адказваюць, што ім некалі займацца насьценгазэтай і адвільваюць ад працы.

Мясцком РВК гэтай справай зусім не займаўся. Тое-ж самае становішча з іншымі рэдкалегіямі. Партыйным арганізацыям раёну трэба зацікавіцца газэтай і дапамагчы рэдкалегіі наладзіць рэгулярны яе выпуск.

Бэрыс П.

Трэба перааабраць рэдкалегію

На старонках «Віцебскага Пралетарыя» ўжо пісалася аб тым, што насьценгазэты **Лёзьнянскага** раёну працуюць вельмі дрэнна, што з боку партыйных і прафэсыянальных арганізацый —кіраўніцтва недастатковае. Але трэба адзначыць, што і на сёньняшні дзень становішча не палепшылася. Газэта **«Сіласнае пяро»**, якая абслугоўвае больш 200 чалавек (мае раённае значэньне), ня выходзіць з мая месяца.

Калі запытваешся ў членаў рэдкалегіі, чаму ня выходзіць насьценгазэта, дык атрымоўваеш адзін адказ: «няма матар'ялу». Нашы рэдкалегіі думаюць, што іх абавязак толькі выпусьціць газэты. А каб папулязаваць працу насьценгазэты ў масах і каб больш трымаць сувязь з масамі, аб гэтым яны запамяталі. Напрыклад, насьценгазэта «Сіласнае пяро» з часу абраньня рэдкалегіі ні разу ня ставіла пытаньне аб працы газэты на сходах.

Трэба перааабраць рэдкалегію, увесьці ў яе больш працаздольных таварышоў, якія жадаюць працаваць, а партыйным, прафэсыянальным арганізацыям трэба больш увагі зьвярнуць на працу насьценгазэт.

Капырын.

Няма працы

У Расьнянскім сельсавеце (**Сеньненскі** раён) за апошні час ніякай культпрацы не праводзіцца. Насьценгазэта не выдаецца. Памяшканьне хаты-чытальні занята пад ясьлі, а чытальня переведзена ў прахадны пакой сельсавета. Тут брудна, на стале валяюцца старыя газэты (новую не ўбачыш).

Загадчык хатай-чытальняй т. Кучынскі перагружан іншай работай. У калгасах яшчэ ня створаны культурна-бытавыя камісіі, няма насьценных газэт, чырвоныя куткі не працуюць і ніякай культурна-выхаваўчай працы сярод калгасьнікаў не праводзіцца.

Юшкевіч.

Арганізацыя фотарабкораўскага гуртка

З 6-га кастрычніка пры рэдакцыі газэты «Віцебскі Пралетары» пачынае функцыяніраваць **фотарабкораўскі гурток.**

Усе рабкоры, жадаючыя займацца, павінны запісацца **да 5-га кастрычніка** ў масавым сэктары рэдакцыі.

Масавы сэктар.

Праверым выкананьне дырэктыў партыі аб правядзеньні беларусізацыі

«Працягваючы пасьлядоўную барацьбу з беларускім нацыянал-дэмакратызмам, мабілізаваць партыйную арганізацыю на рашучы адпор растучай небясьпекі вялікадзяржаўнага шавінізму і шавінізму іншых нацыянальнасьцяў».
(Гей—з прамовы на XVI зьезьдзе УсеКП(б).

Ліквідаваць беларускую няпісьменнасьць

Скончэньне пераводу ўстаноў на беларускую мову, ліквідацыя беларускае няпісьменнасьці павінны быць зьвязаны з задачай палепшаньня якасьці беларусізацыі. А тут у нас шмат небясьпечнага, шмат самых агідных зьявішчаў ігнараваньня і зьдзекваньня над белмовай.

Колькі раз падавалася ў нашай газэце прыкладаў «отсебятины», гаварылася аб тых «недаросьлях» і «сьлезмакох» беларускіх, якія некалькі год вучылі белмову і не навучыліся, а цяпер з дапамогай слоўніка, з дапамогай уласных выдумак зьдзекваюцца над ёй, ствараючы спэцыфічна - канцэлярскі сурагат, недаступны для разуменьня шырокіх колаў працоўных.

Тут ёсьць небясьпека і небясьпека вялікая. Вялікарасійскі шавіністы, што прысьмірэў покі, сумысьля часта зьдзекваецца над белмовай.

Ці варта сёньня гаварыць аб усіх тых, мякка кажучы, „недарэчнасьцях“, што сустракаюцца ў нашых установах, у нашым дзелаводзтве. Усе гэтыя—«шлюб тавараў», «апараты негодзенныя і разладованыя», «зброі ўзлому», „кропныя месцы знаходжаньня“—яскрава сьведчаць аб той небясьпецы, што стварылася ў нас у зьвязку з беларусізацыяй і пагражае стварэньнем беларускага сурагату.

Ня кажучы ўжо аб тым, што па тэлефону вельмі цяжка бывае дазвацца каго-небудзь на белмове, а дазваўшыся—дагаварыцца аб чым - колечы, вы часта ня можаце нават пытацца па беларуску, бо вам ня адкажуць. Падаю факты: у гарадоцкага спажыўтаварыства пыталіся, колькі яно прадало газы і апошняе паведаміла, што „газэтамі яно не гандлюе“, работнік з Белкаапсаюзу на запыт: «вы, таварыш, скуль? (откуда) з абурэньнем адказаў: «я ня Скуль, а Няплюёў», адна асоба на заўвагу рэдактара газэты «Віцебскі Пралетары»—«што вы прышлі ганьбіць рэдакцыю»—з абурэньнем адказала: „я не прышла граміць рэдакцыю“.

Адны «ставюць у вядомасьць», іншыя заяўляючы аб сваёй «бесканчатковай прэданнасьці», пішуць, што «толькі стыхійная нядоля памяшала ўзыскаць свеечасова падатак».

Адны «абрабоўваюць коняй», куды і вас запрашаюць, другія прапануюць вам ехаць праз мост «цыхім ходам» робяць „крыніцы да замкоў“.

Шмат якіх недарэчнасьцяў, агідных па сваёй форме, можна было-б падаць тут, каб паказаць, як часта вялікадзяржаўныя шавіністыя наўмысьля нопдаюць яе.

Шмат слоў, што ўжываюцца на вёсцы, як «балазе, угрунь, імпэт, завада, завадзіць, сёлета» ня ўжываюцца, бо яны чамусьці н е з р а з у м е л ы я? За тое ўводзіцца шмат слоў расійскіх, апранутых у беларускую вопратку.

Пішуць, як хто хоча і як каму ўздумаецца. Хто „окае“, хто „акае“, па той падставе, што ўсе чужаземныя словы, якія дайшлі да шырокіх народных мас, іначай кажучы, абеларушаны, пішуцца праз „а“, напр. капэрацыя, заалёгія.

У пэдтэхнікуме словы „не, без“—калі пішуцца разам, пішуць заўсёды праз „я“ незалежна ад таго, дзе стаіць націск (нябарака, нясьвядома, няў заметку).

Шмат прыкладаў, фактаў можна было б падаць, якія сьведчаць, што дагэтуль мы недастаткова вывучылі белмову, што дагэтуль няма яшчэ мэлёдычнасьці і элястычнасьці ў нашай ужытачнай мове. Не захоўваем мы эстэтычны яе бок, часта абапіраючыся на т. зв. народную мову, зусім запамятаўшы, што літаратурная мова ня вельмі адышлася ад народнае, што яе адметнасьці належаць, галоўным чынам, да тых спосабаў, якімі культурны чалавек выражае свае думкі.

Тэрміны вывучэньня белмовы ўсе, як ёсьць, скончыліся, а недахопаў у гэтай галіне багата яшчэ, якія недаацэньваць, бязумоўна, нельга.

Трэба праверыць канчаткова перавод работы нашых устаноў на беларускую мову, трэба прыняць рашучыя меры проці „пэцкаляў“, мякка кажучы, у беларускай мове. Неабходна адпаведным установам і арганізацыям ужыць спосабы, каб забараніць „коверкать“ белмову і абараніць яе ад сурагату, зразумелага толькі расійскім шавіністым.

Галькевіч.

Дзякуючы перакладчыцам, да нас не падкапаешся

„У нас няма ніводнай паперкі на расійскай мове, за выключэньнем тых, якія мы пасылаем у другія саюзныя рэспублікі“—кажа сэкратар праўленьня ЦРК, «а ўсё гэта дзякуючы таму, што нашы машыніcткі сапраўдны скарб. Яны хутка і добра перакладаюць, а калі-б не яны—невядома што і было-б у нас з беларусізацыяй». Фактычна ўся беларусізацыя ў апараце ЦРК праводзіцца выключна праз перапіску, а ў час гутарак не па- [illegible] нікаў па-беларуску, ім адказваюць па-расійску. Няма ніводнага гуртка па вывучэньню белмовы.

Асобныя камсамольцы пякарні ня выпісваюць «Віцебскі Пралетары» таму, што ён выходзіць на белмове, а камсамольская ячэйка дагэтуль на гэта не рэагавала. Толькі за апошні час, калі зьмянілі сакратара камсамольскай ячэйкі, было пастаўлена пытаньне аб 100 проц. ахопе камсамольцаў газэтай «Чырвоная зьмена».

Для праверкі чытаемасьці [illegible] правядзеньне вечароў пытаньняў і адказаў па агляду друку. Вучоба ў палітшколах будзе праводзіцца выключна на белмове. Усе гэтыя мерапрыемствы павінны зрабіць пералом у бок палепшаньня беларусізацыі, але ўсё гэтае яшчэ недастаткова. Трэба арганізаваць беларускія гурткі і наладзіць сыстэматычныя заняткі. Надзея на перакладчыц—гэта амаль агульная хвароба ў нашых установах. Час ужо навучыцца абыходзіцца без перакладчыц.

[illegible]

Дзень ураджаю і калектывізацыі

Сустрэнем новым магутным прылівам беднаты і серадняцкоў у калгасы

Выкрыць злачынна марудную заявы аб уступленьні ў калгасы, зламіць апартуністычную стаўку на самацёк, даць рашучы адпор кулаку і яго агентам

Не стаяць у тылу калгаснага руху

Партыя, дзякуючы рашучай барацьбе з правымі апартуністамі, дасягнула рашаючых посьпехаў у калгасным будаўніцтве. Бальшавіцкая вясна зьявілася належным агітатарам за калгасны рух.

Разьмеркаваньне ўраджаю ў калгасах паказвае, што **прыбытак калгасьнікаў у некалькі разоў больш, чым прыбытак аднаасобнікаў.** На посьпехах працы перадавых калгасаў у цэлым шэрагу раёнаў, асабліва зараз, у зьвязку з правядзеньнем восеннай пасеўнай кампаніі, **маецца новы прыліў з боку бедняноў і серадняноў.**

«Трэці год пяцігодкі павінен забясьпечыць пераход ня менш чым паловы сялянскіх гаспадарак на шлях калектывізацыі». Выкананьне гэтай гістарычнай задачы **патрабуе вялізарнай арганізатарскай работы, упартага змаганьня за новы, яшчэ больш магутны і шырокі ўздым у калектывізацыі, за калгасны прыліў.**

Некаторыя раённыя арганізацыі яшчэ да гэтага часу не зварочваюць належнай увагі на гэты бок працы. Частка з іх зусім пляцецца ў хвасьце. **Сеньненскі райкалгассаюз зусім ня цікавіцца тым, што робіцца па сельсаветах. Выяўлена, што ў камуне «Чырвоны Маяк» валяецца 30 нерагледжаных заяў, пададзеных сялянамі аб прыёме ў калгас. Сельсавет аб гэтым ведаў але нічога не зрабіў.**

Наглядаюцца такія выпадкі, калі сяляне вымушаны прыяжджаць у райвыканком, прасіць прадстаўнікоў для арганізацыі калгасу, бо сельсаветы і партыйныя ячэйкі на мясцох стаяць збоку ад гэтага.

Такім праваапартуністычным дзеям і стаўкам на самацёк трэба даць рашучы адпор. Для таго, каб па-бальшавіцку кіраваць калгасным будаўніцтвам, каб рыхтаваць новы калгасны прыбой, **партыйныя арганізацыі на мясцох павінны бяз літасьці змагацца з кулацтвам, мабілізаваць батрацка-серадняцкія масы на вырашэньне дырэктыў партыі па пытаньню калгаснага будаўніцтва.**

Па зьвестках, паступаючых з месц, відаць, **што падрыхтоўчая праца к правядзеньню дню ўраджаю і калектывізацыі ў раёнах былой Віцебскай акругі яшчэ не распачалася.** Мала лепшае становішча і ў горадзе. Прафсаюзныя арганізацыі і прадпрыемствы не прыступілі к выкананьню неабходных мерапрыемстваў, зьвязаных з правядзеньнем гэтага сьвята. **Месцамі гэтае пытаньне яшчэ зусім не абгаварвалася.**

«Да канца пяцігодкі калектывізацыя СССР павінна быць у асноўным скончана». Неабходна кінуць усе сілы, усю энэргію на ажыцьцяўленьне гэтай гіганцкай задачы. **Змаганьне за суцэльную калектывізацыю, за новы калгасны прыліў, — змаганьне за пяцігодку.**

Б. П.

Яшчэ адзін калгас

Гэтымі днямі ва Ульяніцкім сельсавеце, Сеньненскага раёну, арганізаваўся новы калгас. У калгас увайшлі 9 гаспадарак. Заявы прадаўжаюць паступаць.

—о—

Спадзяюцца на самацёк

Нягледзячы на шэраг дырэктыў, дадзеных з боку цэнтральных устаноў аб узмацненьні працы па хлебанарыхтоўках, на сёньняшні дзень па **Віцебскаму** раёну слаба праходзіць хлебазагатоўчая кампанія.

На 1-га кастрычніка нарыхтавана 3430 цэнт., што складае 16,8 проц. гадавога пляну. Пляны хлебанарыхтовак даведзены да кожнага двара, але не абгавораны. Не правяраецца выкананьне заданьняў, дадзеных кулацкім гаспадаркам, з прычыны чаго ня ўсе гаспадаркі здалі наличаную колькасьць хлебафуражу.

Яшчэ наглядаецца стаўка на самацёк у гэтай працы.

Сельсаветы **Міхалёўскі, Кабішчанскі, Курынскі і Плісні** недастаткова ўзварушыліся і з прахладцам працуюць. Зусім нічога ня робяць і чакаюць дырэктыў **Астроўенскі і Сяліцкі** сельсаветы.

Да гэтага часу Кабішчанскі, Войтаўскі, Бабінічаскі і Нікалаеўскі нарыхтоўчыя пункты не ўкамплектаваны працаўнікамі. З боку некаторых працаўнікоў Ялагінскага сельсавету ёсьць выпадкі няўважлівых адносін да арганізацыі чырвоных абозаў, у сувязі з чым у абозы праходзяць кулакі.

Гэтае становішча зараз патрабуе ад раённых арганізацый прыцягненьня да адказнасьці зрываючых хлебанарыхтоўкі.

С. Г—на.

Працавалі па ўдарнаму

Рабочыя, адпачываючыя ў Завольшанскім доме адпачынку з 16-га па 30-е верасьня, працавалі па ўборцы ўраджаю ў саўгасе «Завольша» і калгасе «Бальшавік». У гэтых гаспадарках не хапае рабочай сілы, адсутнічае распараджальнасьць з боку кіраўнікоў. Рабочыя працавалі па ўдарнаму. У першы дзень было выбрана каля 600 пудоў бульбы. У астатнія дні зьнята каля 10 га льна. Але знайшліся і такія, якія ганебна дэзэртыраваліся з працоўнага фронту, захоўваліся і ўхіляліся ад працы.

Апрача дапамогі па ўборцы, быў зроблен дабрахвотны збор сродкаў на абсталяваньне дзіцячых ясьляў у калгасе «Бальшавік». Сабрана каля 70 руб. Збор сродкаў вытвараўся таксама і ў папярэдніх партыях адпачываючых.

Ж.

Недахопы культурных устаноў—пад агонь пралетарскай самакрытыкі

Уключыцца ў магутнае будаўніцтва сацыялізму

Савецкая краіна ўступае ў трэці год пяцігодкі. Перамагаючы часовыя цяжкасьці, зьмятаючы розныя перашкоды на шляху сацыялістычнага будаўніцтва, мы шпаркім крокам прасоўваемся наперад.

Але, ці ўсе спэцыялістыя прымаюць актыўны ўдзел у сацыялістычным будаўніцтве нашай краіны? Ці могуць спэцыялістыя культурнага фронту ўсё сказаць і паказаць рабочае клясе, што імі зроблена за два гады пяцігодкі, ці ўсе спэцыялістыя-культурнікі зьвязалі навуку, тэхніку з вытворчасьцю, які ўдзел у гэтым прыймала і прыймае віцебская сэкцыя навуковых працаўнікоў, налічваючая ў сваіх шэрагах да 60 чалавек?

Трэба адзначыць, што працу сэкцыі нельга лічыць дастатковай. Зараз калі з гораду перакінуты культурныя сілы ў раён, вёску, калі ў ва ўсіх галінах культурнага будаўніцтва адчуваецца вялікі недахоп культурных сіл, сэкцыя навуковых працаўнікоў павінна была-б разгарнуць працу але яна, як быццам, і ня існуе, бо зусім не адчуваецца яе працы.

Сэкцыя мае досыць сталых культурных працаўнікоў, а таксама здаровы маладняк.

У часы напружанага будаўніцтва адных разважаньняў мала. Неабходна сапраўдная бальшавіцкая праца. Трэба ўключыцца ў магутнае будаўніцтва сацыялізму. Мы жывём у надзвычайна добрую эпоху. Мы маем магчымасьць будаваць новы сьвет, новае жыцьцё, у якім радасьць чалавека, сіла волі яго, яго творчасьць і перажываньні набываюць асаблівую моц,—моц калектыву.

Кожны завод, фабрыка, саўгас, калгас павінны служыць асяродкам культпрацы сэкцыі навуковых працаўнікоў.

Сэкцыя безадкладна павінна цесна зьвязацца з арганізуемым лектарскім бюро, каб забясьпечыць яму пасьпяховую працу на фабрыках, заводах, саўгасах і калгасах.

А.

Няма праграмы навучаньня

У Стара-Вярхоўскім сельсавеце маецца двухкамплектавая школа. Яна знаходзіцца ў камунальным памяшканьні. На рамонт школы было сабрана 400 р. з сродкаў самаабкладаньня. Да пачатку заняткаў рамонт амаль што скончан, але ў клясе цесна і для вучняў не хапае месца. Замест 5 вучняў на адной лаве, сядзяць 6—7 чалавек.

На тэрыторыі школьнага раёну маецца 109 дзяцей школьнага ўзросту, а наведвае школу 102 чал. Падручнікамі і пісьмовымі прыладамі школа забясьпечана на 75 проц. Каля 25 проц. вучняў нуждаюцца ў дапамозе абуткамі і адзежай. Дзяцей калгасьнікаў у школе 6 чалавек. Праграмы навучаньня ў школе яшчэ няма. Пытаньне палітэхнізму яшчэ не прапрацавана.

Школа праводзіць некаторую грамадзкую працу. Адзін раз у месяц выходзіць вучнёўская насьценгазэта, выпуск яе ня спыняўся і ў летні час. Школа зьвязалася з 4-й сямігодкай у Віцебску, якая прыняла над ёю шэфства. Шэфы далі бібліятэку з 620 кніжак, 23 падручнікі, сшыткаў 4—80, алоўкаў—170 і дапамаглі чатыром бядняцкім дзецям абуткам.

Пазыка «Пяцігодка—у чатыры гады» рэалізавана сярод сялян школьнага раёну на 130 р. На кожныя чатыры двары выпісваецца адна газэта. Неабходна, каб пытаньні палітэхнізацыі знайшлі зараз-жа адбітак ва ўсёй рабоце школы.

Барыс Пламенны.

Работа з нацменшасьцямі кульгае

У бягучым годзе наглядаецца вялікі наплыў у вячэрнія рабочыя школы. Так, у школу „Парыскай камуны“ паступіла 600 заяў, у той час, калі прыняць можна ўсяго 400. Гэты рост неабходна скарыстаць з тым, каб арганізаваць яшчэ школу, каб ня было ніводнага адказу рабочым, жадаючым займацца.

Дрэнна абстаіць справа з нацыянальнымі школамі. Наглядаюцца такія факты, калі з 450 чалавек яўрэйскіх рабочых усяго 8 чалавек выказалі жаданьне наведваць яўрэйскую школу. Гэта кажа аб тым, што грамадзкія арганізацыі на мясцох амаль што ніякай работы не праводзяць сярод нацменшасьцяў, асабліва па пытаньнях камплектаваньня школ. Так, на ф-цы „Прафінтэрн“, дзе значная большасьць яўрэйскіх рабочых з 75 чалавек запісаўшыхся ў школу Парыскай камуны, толькі 7 пайшлі ў яўрэйскія школы.

Прафарганізацыі павінны на гэта зьвярнуць зараз увагу з тым каб забясьпечыць работу яўрэйскіх школ.

Зарагацкі.

У Старым Сяле без перамен

З прыездам вучняў з летніх вакацый у старасельскай ткацкай прафтэхшколе ўмовы жыцьця значна пагоршыліся (да гэтага часу яны таксамы былі нікуды нявартыя). Інтэрнаты з пачатку заняткаў не адрамантаваны, амаль усе вокны і дзьверы паламаны. Ложкаў няма ў дастатковай колькасьці, усюды бруд, інтэрнат сам па сабе вельмі цесны і вучням прыходзіцца спаць у мэханічнай майстэрні, дзе вельмі сыра, на цамэнтнай падлозе. Калі вучні зрабілі заўвагі загадчыку школай Варацу, дык той адказаў, што «калі ня нравіцца, дык едзьце да хаты».

Харчаваньне вельмі дрэннае. Сталоўка, якая была ў мінулым годзе, не атрамантавана да прыезду вучняў, а спажыўкаапэрацыя («Калгасьнік»), якая павінна была адчыніць для вучняў сталоўку з 1-га верасьня, адчыніла яе толькі 13-га верасьня і то не канчаткова вырашана пытаньне аб харчаваньні. Пакуль што даюць толькі адны абеды, а сьнеданьне і вячэру яшчэ думаюць даць, ці не.

Навучальныя пляны не даведзены да вучняў. Летняя практыка сарвана зусім. З 25 варштатаў адрамантаваны толькі 8. У бягучым годзе неабходна было закупіць варштаты новай канструкцыі, але закупілі такія, якіх у школе маецца ў дастатковай колькасьці. З боку загадчыка школай праяўляецца зажым самакрытыкі. У мінулым годзе тых, хто крытыкаваў работу школы, загадчык называў хуліганамі. Такія выпадкі маюцца і ў гэтым годзе. Вучком і камсамольская ячэйка бязьдзейнічаюць.

Неабходна зараз-жа, каб ня зрываць навучальнага году, прыняць рашучыя меры да зьнішчэньня ўсіх недахопаў.

Баз. Паўночны

Дапамаглі калгасу

Курылаўская школа заключыла ўмову па сацспаборніцтву з калгасам імя Ланцуцкага, згодна якой калгас бярэ на сябе абавязак,—аказваць дапамогу школе і даць магчымасьць вучням прымаць практычны ўдзел у працы калгасу, рабіць вопыты з удзелам вучняў па розных галінах сельскай гаспадаркі, знаёміць вучняў з бюджэтам і рахункаводзтвам калгасу, аказваць дапамогу ў падвозцы вучняў у школу і са школы, у арганізацыі гарачых сьнеданьняў, забясьпечыць 100 процантнае наведваньне вучняў-калгасьнікаў школы, 100 процантную ліквідацыю няпісьменнасьці сярод калгасьнікаў.

З свайго боку школа абавязваецца пэрыядычна ня менш двух разоў у месяц праводзіць у калгасе лекцыі і гутаркі па пытаньнях сельскай гаспадаркі, палітычных і бытавых. Арганізаваць гурткі па самаадукацыі, вопытныя дзялянкі, дзіцячыя пляцоўкі і распаўсюджваць агралітаратуру.

Школа правяла растлумачальную працу аб палітэхнізацыі на сходах калгасьнікаў і сялян. Ужо некалькі разоў школа выходзіла ў калгас з мэтай вывучэньня працэсаў працы ў калгасе і аказала практычную дапамогу калектыву: зьнялі 1788 кгр. садавіны. У сувязі з недахопам у калгасе рабочай сілы, школа, разам з настаўнікамі і іншымі школамі, дапамаглі калгасу па ўборцы ураджая.

Былы поп у ролі „настаўніка“

У унаўскай школе, Лёзьненскага раёну, праце загадчыкам школы былы поп Зяленскі Ўладзімер.

Да рэвалюцыі Зяленскі актыўна выступаў з пропаведзьзю, якая зацямняла сьвядомасьць сялян. Пасьля рэвалюцыі ён якім-та чынам паступае ў пэдагагічны тэхнікум, пасьля сканчэньня якога становіцца настаўнікам. Трэба адзначыць, што ў час рэвалюцыі гэты яўны контррэвалюцыянэр усялякімі мерамі стараўся падавіць рабочыя паўстаньні.

Зараз Зяленскі, прыстасоўваючыся да сучасных умоў, якім та чынам пралез у калгас «Безбожнік», Лёзьненскага раёну, дзе аддае ўсю сваю энэргію на тое, каб разлажыць гэты калгас. Ламае машыны, сее розныя неўрадзіцы паміж калгасьнікамі.

Гэты настаўнік «агітуе» і за калгасы. Ён кажа вучням, што калектывізацыя гэта жабрацтва для сялян.

Зяленскага ведае чытач «Віцебскага Пралятарыя». Аб ім ня раз пісалася ў газэце. Аб ім нават гаварылі і на нарадзе селькораў Лёзьненскага раёну, але вынікаў ад гэтага няма.

Трэба ўбраць гэтага спрытнага «настаўніка» са школы.

Селькор.

Пашырыць сетку дзіцячых устаноў

У сувязі з шпаркім ростам прамысловасьці і культурнага ўзроўню працоўных, калі востра паўстала пытаньне аб падрыхтоўцы кадраў, калі жанчыны ўцягваюцца ў прамысловасьць—пытаньне бытавога парадку да гэтага часу яшчэ ня вырашаны. Матка-работніца ў сучасны момант яшчэ ня мае магчымасьці спакойна работаць на вытворчасьці, ня можа прыняць належны ўдзел у выкананьні прамфінпляну. Прафсаюзы і грамадзкія арганізацыі мала зрабілі для пашырэньня сеткі дзіцячых устаноў.

У 6-м дзіцячым ачагу вольных месц 11, а заяў ад работніц аб прыняцьці дзяцей у ачаг 58. Прынята 11 дзяцей работніц-адзіночак. З усёй рашучасьцю пастаўлена пытаньне аб адкрыцьці 3-й групы. 7 чал. дзяцей, размаўляючых на яўрэйскай мове, залічаны ў 3 і 7 яўрэйскія сады, знаходзячыхся ў гэтым жа раёне, але сады яшчэ не ўкамплектаваны.

У выніку таго, што адпаведныя арганізацыі не правялі ніякай работы сярод работніц аб нацыянальнай палітыцы, мацеры дзяцей, якія зьмешчаны ў яўрэйскі сад, засталіся незадаволенымі і часта прыходзяць у ачаг, лаюцца на загадчыка і мэдпэрсанал. Такое становішча зрывае работу ўстановы, нэрвуе працаўнікоў.

Адпаведным арганізацыям неабходна зараз-жа павесьці растлумачальную працу па прадпрыемствах.

Члены прыймовай камісіі.

Калі будзе радыё?

Сяляне Курылаўскага сельсавета і калгасу імя Ланцуцкага са сродкаў па самаабкладаньню 1929—1930 г. аддалі 275 руб. на закупку і пабудову радыё з гучнагаварыцелем пры курылаўскай школе. Зараз ужо восень. Нягледзячы на шматлікія напамінкі шэфам аб абяцаньні закупіць радыё, да гэтага часу нічога ня зроблена. Зараз думаем, што можа друк дапаможа і шэф выканае сваё абяцаньне.

Я. Б.

Сеньня-старт культэстафеты

КАМСАМОЛЬЦЫ, ПРАЦОЎНАЯ МОЛАДЗЬ, УСЕ СІЛЫ НА АЎЛАДАНЬНЕ ВЫСОТАМІ КУЛЬТУРНАЙ РЭВАЛЮЦЫІ

За ўсеагульную грамату

Увядзеньне ў гэтым годзе ўсеагульнага навучаньня па ўсяму Савецкаму Саюзу зьяўляецца важнейшым фактарам культурнай рэвалюцыі.

Пасьпяховае будаўніцтва сацыялізму, выкананьне важнейшых гаспадарчых, культурных і палітычных мерапрыемстваў, без усеагульнай граматы немагчыма. Выканаць пяцігодку ў чатыры гады, правесьці ў жыцьцё ўсеагульнае навучаньне—сапраўды ўсеагульнае, магчыма толькі пры актыўным удзеле шырокіх мас працоўных.

Усеагульнае навучаньне немагчыма ажыцьцявіць пры ўмовах, калі бацькі не пускаюць сваіх дзяцей у школы, калі фабрыкі не ведаюць, што такое ўсеагульнае навучаньне, і ніякай працы па гэтаму пытаньню не праводзяць, калі шырокім колам рабочых мас не будзе растлумачана важнасьць правядзеньня ўсеагульнага навучаньня. [illegible]

[illegible] месячнік праверкі ўсеагульнага навучаньня, [illegible] культэстафеты [illegible] пяцігодкі ў чатыры гады.

[illegible] статкова рэальным вынікам толькі тады, калі будзе забясьпечан удзел шырокіх рабочых мас, удзел усёй савецкай грамадзкасьці.

Адным з важнейшых вучасткаў усеагульнага навучаньня зьяўляецца ліквідацыя непісьменнасьці. [illegible] аб 100-проц. ліквідацыі непісьменнасьці. [illegible] непісьменных працоўных нашага Савецкага Саюзу зьяўляецца адным з галоўных тармазоў пасьпяховага будаўніцтва сацыялізму. [illegible]

Некаторыя нашы прафсаюзныя і партыйныя арганізацыі кажуць, што зараз займацца ліквідацыяй непісьменнасьці немагчыма таму, што неабходна выканаць прамфінплян. [illegible]

Неабходна памятаць, што [illegible] непісьменнасьцю [illegible]

Камсамольская арганізацыя, якая зьяўляецца ініцыятарам правядзеньня культэстафеты, павінна да канца [illegible] 1930—1931 г. [illegible]

Камсамол—шэф усеагульнага навучаньня [illegible] перад X зьездам ЛКСМБ і IX зьездам УсеЛКСМ.

Гладуш.

Да прадстаячых канцэртаў Файзулы Туішава

7 і 8 кастрычніка ў чырвонаармейскім клюбе адбудуцца два канцэрты заслужонага артыста рэспублікі і віртуоза на гармоніку Файзулы Туішава.

Файзула Туішаў зараз з'яўляецца адным з выдатных гарманістых-віртуозаў Саюза. [illegible]

[illegible]

Файзула Туішаў працуе больш 25 год, [illegible] У 1927 годзе Савет Народных Камісараў Татрэспублікі прадставіў Туішаву годнасьць заслужонага артыста рэспублікі.

Канцэрты Туішава павінны прыцягнуць самыя шырокія масы рабочых гледачоў.

З. Ж.

Шахматы і шашкі
Турніры мэталістых

У сувязі з тым, што ў хуткім часе адбудуцца ўсесаюзныя і ўсебеларускія шахматна-шашачныя спаборніцтвы па саюзу мэталістых, заўкам «Чырвонага Мэталіста» арганізоўвае агульнасаюзныя шахматна-шашачныя спаборніцтвы па саюзу мэталістых, якія пачнуцца сёньня, 4-га кастрычніка, а 7 гадзін увечары, у клюбе мэталістых. Пераможнікі гэтых турніраў будуць накіраваны на ўсебеларускі турнір. Усе члены саюзу, жадаючыя прыняць удзел у спаборніцтве, павінны зьявіцца да паказанага часу.

Паведамленьні

Нарада вытворчага сэктару рэдакцыі

Сёньня, а 6-ай гадзіне ўвечары, у памяшканьні рэдакцыі «Віцебскі Пралетары» (Палац працы, 3-і паверх, пакой 40) адбудзецца нарада вытворчага сэктару.

Абавязкова явка таварышоў: [illegible]

Вытворчы сэктар.

Пасяджэньне пленума сэкцыі нарасьветы

Сёньня, 4-га кастрычніка, а 7-й гадзіне ўвечары, у памяшканьні [illegible]

— Сёньня, а 6-ай гадзіне ўвечары, у памяшканьні Дому асьветы адбудзецца [illegible]

— 6-га кастрычніка, а 4 гадз. дня, у памяшканьні [illegible] склікаецца пленум адміністрацыйна-прававой сэкцыі гарсавету, з наступным парадкам дня:

1. Даклад пракурора.
2. Інфармацыя аб паездцы ў калгас.

Прысутнічаньне членаў сэкцыі абавязкова.

Запрашаюцца ўсе рабочыя фабрыкі і прымацаваныя да сэкцыі.

— 5-га кастрычніка, а 7 гадзіне ўвечары, у Доме асьветы склікаецца [illegible]

Прысутнічаньне усіх настаўнікаў абавязкова.

Інспэктар сацвыху.

Час. вык. аб. адк. рэдактара Ул. Дуброўскі.

1 го октября скончался
Павел Павлович РОДКЕВИЧ,
о чем с прискорбием извещает друзей и знакомых жена покойного.
Погребение на Крестовоздвиженском кладбище состоится сегодня, в 11 часов утра.

Белдзяржтэатр. У панядзелак, 6-га, і аўторак, 7 кастрычніка.
Толькі 2 канцэрта:
ДАНІЛЫ АЛЕНІНА ПЕСЬНІ СУЧАСНАСЬЦІ.
ВІРТУОЗ НА БАЛАЛАЙЦЫ КІРЫЛА ПЛАНСОН.
Артысты Ленінградзкага балета ГАННА ЗАРУБІНА, Л. МАЛАДЗЯШЫН.
Музыкальнае саправаджэньне піяніст-кампазытар Б. А. ПРАЗАРОЎСКІ.
ДАНІЛА АЛЕНІН выканае — грамадзянская вайна і будаўніцтва ў песьнях, быт і гумар у песьнях, творы кампазітараў: Коржака, Горсака, Нашэ Сарасатэ, Фібіха, Брамса, Крэйсьлера, Бізэ, Андрэява, Ганчарова, Ліпатава і Плансона.
ПЛАНСОН рускія народныя песьні і вясковыя наігрышы ў гарманізацыі Даліва-Красева і Плансон. Этнаграфічныя песьні: рускія, украінскія, татарскія, таджыкскія, яўрэйскія, польскія, кітайскія.
У праграме: Зарубінай і Маладзяшына—адрыўкі скока з клясічных балетаў на музыку Чайкоўскага, Гліера, Грыга і інш.
Білеты прадаюцца ў касе тэатру з 12 да 2 гадзін дню і з 5 да 10 гадзін увечары.
Пачатак канцэрта ў 9 гадзін увечары.
Па калектыўным заяўкам скідка 25%

1-ы БЕЛДЗЯРЖТЭАТР. Сёньня, 4-га кастрычніка
спэктакль для ЛКСМ
МОСТ
Пачатак роўна а 8 гадзін увечары.
Бялеты—ў касе тэатра

Гартэатр. ГАСТРОЛІ МУЗЫЧНАЙ КАМЭДЫІ пад кіраўніцтвам Б. В. Бэнэдыктава.
Сёньня, 4-га і заўтра, у нядзелю, 5-га кастрычніка,
Жрыца агню
у 3-х дзеях, муз. Валенцінава.
Вялікі індускі балет, стылізаваны скок „Магамэт“ у выкананьні прэм'ераў балета.
Бялеты—ў касе тэатра.

ЦЫРК таварыства „Прыхільнікі дзяцей“
Пач. а 9 гадзін.
Канфэрансье І. В. Лебедзеў (дзядзя Ваня).
Сёньня, 4-га кастрычніка,
1 Марыя і Аляксандр Шырай
Казка 1002 ночы.
Жывыя статуі антычнага сьвета і нашых дзён.
2 Буртонс.
Джон Гастон
Макс і Жак.
і ўся трупа.
АНОНС: На-днях 3 Чайчанка.

БЕЛДЗЯРЖКІНО 3 панядзелка, 22-га верасьня
СПАРТАК Пачатак 1-га сэан. а 6г. 30хв. — Мастацкі фільм НЕБЯСЬПЕЧНЫ УЗРОСТ (ЖАНЧЫНА Ў 40 ЛЕТ).
Мастацкі Пачатак 1-га сэансу а 7 г. — Гігіена жанчыны новы фільм у 5ч. павод. матар'ялаў д. Арцюнова і Сьмірнова. Звыш праграмы „Віцімская тайга“ у 2 ч.
ПРАЛЕТКІНО Штодзён. 4 сэан.: 1 сэан. а 6г. 30 хв., 2—а 8г., 3—а 9г. 30 хв., 4—а 11г. — Мастац.-гістарыч. фільм, д. у 6 ч. Заўтра ўноччу (пабег 10 сьмяротнікаў з Варшаўскай турмы).

Чырвонаармейскі тэатр.
У аўторак 7-га і сераду 8-га кастрычніка,
Толькі 2 КАНЦЭРТЫ
заслужонага артыста рэспублікі віртуоза-гарманістага
Файзулы Туішава
выканае на 15-ці рознай канструкцыі гармоніках пры ўдзеле саліста-піяніста Аўгена Лукіна.
Пачатак у 21 гадз. Падрабязнасьці ў афішах. Папярэдні продаж білетаў 4-га, 5-га і 6-га кастрычніка з 17 да 22 г., у дзень канцэрта—увесь дзень.

В связи с ЛИКВИДАЦИЕЙ ОСТРОВЕНСКОГО КРЕДИТНО-ПРОМЫСЛОВОГО ТОВАРИЩЕСТВА, учреждения и лица, кои имеют претензии, должны об этом заявить ликвидкому до 10-го сего октября.
Ликвидком.
1539—5—2

Канфэрэнцыя саюзу саўгандслужачых

У нядзелю, 5-га кастрычніка, а 7 гадзіне ўвеч., у памяшканьні клюбу „Прафінтэрн“ (Ленінская, 10), склікаецца гарадзкая канфэрэнцыя саюзу саўгандслужачых.

ПАРАДАК ДНЮ:

1) Аб ажыцьцяўленьні адозвы ЦК УсеКП(б) аб далейшых задачах прафсаюзаў.

2) Выбары гарадзкога праўленьня і рэўкамісіі.

Усе раней абраныя дэлегаты па МК на канфэрэнцыю застаюцца сапраўднымі і не атрымаўшыя мандаты павінны гэтакія атрымаць у праўленьні саюзу да дню канфэрэнцыі.

Просьба да ўсіх дэлегатаў зьявіцца абавязкова і без спазьненьня.

Запрашаюцца на канфэрэнцыю і ўсе жадаючыя сябры саюзу.

Фракцыя адбудзецца а 6½ гадз. там-жа ў клюбе.

Усім МК шырока аб гэтым паведаміць дэлегатаў і калектыў.

1526—3—2

Саюз саўгандслужачых.

Меняю квартиру из 2-х больших комнат с удобствами по Никольско-Набер. ул. (2-й район) на квартиру из 2-х комнат в 3-м районе. Спросить в месткоме № 3 союза нарпит (3-я Базарная, 7) около Полоцкого базара с 10 до 4 ч. ежедневно.

Подарок женщинам
Поваренная книга изд. 1929 г. ДЕШЕВЫЙ СТОЛ сост. М. П. ГОТВАЛЬД 400 разнообразных блюд мясных, рыбных и вегетарианских. Холодные закуски. Изделия из теста. Изготовление варений, конфет, печений, квасов и шипучих вод. Цена с пересылкой 1 руб. 50 коп. Заказы и деньги (можно почтов. марки вместо денег) направлять: Москва, Китай гор., ст. п. № 7 или, почт. ящ., № 867, книжное дело „Букинери“. И. А. Дувидзон
1537—1—1

Новое 5-ое издание 1930 г.
КНИГА ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ БЕРЕМЕННОСТИ (НЕ ПРИБЕГАЯ К АБОРТУ)
А. ОСКИЙ с рис. в тексте.
Цена с перес.—1 р. 60 к.
Заказы и деньги (можно почтовые марки вместо денег) направлять: Москва, центр, Китайгор, ст. п. № 7 или почт. ящик 867.
Книжное дело „БУКИНЕРА“, И. А. ДУВИДЗОН.
1537—1—1

ПИАНИСТКА, окончивш. берлинскую консерваторию Э. БЕККЕР возобновила прием уроков. Володарская, 27, кв. 47.
1511—5—4

ВИТЕБСКОЕ ОТДЕЛЕНИЕ акц. о-ва „УСТАНОВКА“ доводит до сведения, что ею производится
ПОДГОТОВКА квалифицированных рабочих-строителей
по следующим специальностям:
Слесарей-водопроводчиков,
Армат бетонщиков.
Столяров.
Плотников.
Жест-кровельщиков.
Срок обучения: для жест-кровельщиков—4 месяца, для армат-бетонщиков—4 месяца, для столяров-5 месяцев, для плотников—4 месяца, для слесарей-водопроводчиков—6 месяцев.
Во время обучения курсанты получают стипендию в размере 35 рублей в месяц.
Для обучения принимаются трудящиеся в возрасте от 18 лет, обладающие абсолютным здоровьем, умеющие грамотно читать и писать.
Часть мест предоставляется: колхозникам, батракам и из беднейшего крестьянства.
Заявления принимаются при строительной бирже труда (с 7 до 9 час. утра), к каковым необходимо прикладывать следующие документы:
О социальном положении, для крестьян и желательно командировку ККОВ, колхоза или сельсовета.
О возрасте.
Медосмотр проходит при бирже труда.
Прием заявлений до 1 октября 1930 г.
Зав. бюро кадров Чернухин.
Зав. Вит. отделением „Установка“ (подпись).
1479—5—1

Сиротинскому Районному О-ву Потребителей ТРЕБУЮТСЯ экономист-плановик и агроном практик.
Условия по соглашению. Обращаться: ст. Сиротино, Райпо.
Правление.
1544—2—1

АБ'ЯВА.
ЗАНЯТКІ на Віцебскіх 2-гадовых курсах будаўнічых дзесятнікаў распачнуцца 6-га кастрычніка, а 6½ гадзіны ўвечары.
Загадчык Васільлеў.
1543—1—1

Недельный рабочий университет

Начался прием заявлений на ФАКУЛЬТЕТ МАССОВОГО ОБУЧЕНИЯ в крестьянский филиал.

Курс одногодичный, занятия будут производиться вечером с 6 часов, четыре раза в месяц, крестьянском филиале—по воскресным дням с 9 час. утра.

В недельный рабочий университет принимаются рабочие с производства не моложе 16 лет, элементарно грамотные, могущие читать рекомендованные книги и производить арифметические расчеты при помощи 4-х действий. Наравне с рабочими принимаются красноармейцы и служащие в размере 20 проц. к общему числу принятых рабочих. В крестьянский филиал—крестьяне.

Прием заявлений на поступление в НРУ и выдача анкет производится в понедельник, вторник, среду и четверг с 11 час. до 1 часу дня и с 4 час. дня до 6 час. вечера в канцелярии Ленинская ул. 39 (ветмузей).

Недельный рабочий университет.

Згубленыя і ўкрадзеныя ніжэйпаказаныя дакументы, якія лічыць несапраўднымі

Па гораду:

Мэтрычны выпіс, выданы Райвыканкомам П. Л. Пракаповіча	163
Кніжка ЦРК № 141 Б. І. Давідовіч	164
Пропуск панчошнай фабрыкі К. Н. Лук'янава	7556
Пасьведчаньне асабовасьці за № 689 Н. І. Міхайлін	7557
Пасьведчаньне асабовасьці за № 0522530 С. У. Казлова	7558
Пасьведчаньне асабовасьці А. В. Садкоўскай	7559
Сяброўскі біл. саюзу чыгуначнікаў І. Н. Касьцюкова	7561
Праязны білет Магілёў—Колпіна І. Н. Касьцюкова	7562
Сяброўская кн. РайТПО І. А. Сьвенціцкага	7563
Сяброўскі білет чыгуначнікаў за № 70282 А. М. Шаркова	7564
Вайсковы білет В. Н. Шыдлоўскага	7565
Лекавая кніжка Н. М. Масаўкі	7566
Пропуск панчошнай фабрыкі Д. Б. Шорына	7567
Студэнцкі білет І. А. Мінава	7568

Віцгарліт № 1.
Друкарня «Камінтэрн», Бальшанская 0.